

[Ministeren for skatter og afgifter]

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Jeg skal hermed tillade mig for det høje Ting at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Folketingsmedlemmers befodringsfradrag).

(Lovforslag nr. L 209).

Lovforslaget går ud på at begrænse folketingsmedlemmers adgang til at foretage befodringsfradrag efter bestemmelserne i ligningslovens § 9 C.

Efter de gældende regler i ligningslovens § 9 C kan skattepligtige foretage befodringsfradrag på grundlag af kilometerafstanden mellem sædvanlig bopæl og arbejdsplads. Befodringsudgift og befodringsform er uden betydning for beregning af befodringsfradraget. Disse regler har haft virkning fra og med indkomståret 1985.

En skattepligtig kan således foretage befodringsfradrag, selv om den pågældende har frikort eller frirejse til offentlige transportmidler.

Lovforslaget går ud på, at folketingsmedlemmer ikke kan foretage befodringsfradrag efter ligningslovens § 9 C i forbindelse med folketingshvervet. Efter forslaget bortfalder folketingsmedlemmers fradragsret, uanset om de anvender frikort og frirejse eller ej.

Efter lovforslaget kan folketingsmedlemmer fortsat foretage befodringsfradrag i forbindelse med andre hverv eller andet arbejde. De kan dog kun foretage befodringsfradrag, hvis de ikke anvender frikort eller frirejse i forbindelse med disse andre hverv eller andet arbejde. Fradragsretten bortfalder også, selv om frikortet eller frirejsen kun anvendes til en del af den pågældende befodrning.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg anbefale forslaget til Folketingets hurtige og velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministrene:

Spm. nr. S 674

Til *boligministeren* af:

Estrup (RV):

»Har ministeren ændret målsætningen for forslaget til ny ældreboliglov, således at det ikke længere er sigtet at nå et årligt byggeomfang af ældreboliger på de 1.500 enheder, der netop giver byrdefordelingsmæssig neutralitet?«

Skriftlig begrundelse

Såvel socialministeren som boligministeren har i medierne påstået, at regeringens forslag til ældreboliglov vil løse de ældres boligproblemer. Senest har boligministeren på et møde med Omsorgsorganisationernes Samråd den 9. februar ifølge pressen udtalt, at der fremover »hvert år bliver opført mindst 10.000 boliger, der er egnede for ældre«. Denne udtalelse er i strid med de oplysninger om omfanget af fremtidens ældreboligbyggeri, som Folketinget er i besiddelse af. Specielt er boligministerens påstand uforståelig, fordi regeringen med forslaget til ny ældreboliglov udtrykkeligt sigter mod kun at bygge 1.500 ældreboliger om året. Oven i købet har boligministeren sikret sig bemyndigelse til at regulere igangsættelserne af nyt byggeri, hvis dette tal overskrides. Såfremt socialministerens og boligministerens lovprisning af den nye ældreboliglov skal opfattes som andet og mere end propaganda op til en kommende valgkamp, må det kunne dokumenteres, at den nye lov indebærer opførelse af flere ældreboliger end de 1.500, som allerede bygges i dag.

Boligministeren (Thor Pedersen):

Regeringens ældreboliglovsforslag er et stykke solidt lovgivningsarbejde. Ældreboligområdet er et centralt område for stort set alle landets kommuner, og derfor har jeg bl.a. forhandlet forslaget med Kommunernes Landsforening, som bakker forslagets hovedprincipper og den finansielle model op, hvad der ikke er mindst vigtigt. Herefter et par forklarende ord om, hvad jeg mener med, at der fremover hvert år vil blive opført mindst 10.000 boliger, som er egnede for ældre. Regeringens synspunkt har hele tiden været, at den nye ældreboliglov skulle ses som et supplement til de muligheder, der i øvrigt findes for at bygge boliger for ældre i dette land.

[Boligministeren]

Disse muligheder udgøres af de boliger, som tilvejebringes i den almindelige boligmasse, og som er egnede for ældre.

I Boligministeriet har vi ud fra de kendte forudsætninger forsigtigt anslået omfanget til ca. 3.000 ældreegnede almennyttige boliger, 1.500 andelsboliger, der bebos af ældre, ca. 2.000 byfornyeede boliger beboet af ældre og endelig ca. 2.000 ejerboliger for ældre. Det giver tilsammen ca. 8.500 nyetablerede boliger pr. år, som er egnede for ældre. Lægger man hertil de mindst 1.500 enheder, som den nye ældreboliglov vil give, kommer man frem til mindst 10.000 ældreboliger pr. år, og det er der jo ikke mystik i.

Det er altså væsentligt for diskussionen om, hvorledes vi får dækket de kommende års store behov for boliger til ældre, at vi ikke ensidigt fokuserer på ældreboliger opført efter lovforslagets ældreboligmodel. Dette lovforslag skal ses i sammenhæng med alle øvrige eksisterende muligheder for boliger til ældre. Jeg vil anbefale Folketinget og også hr. Estrup, at vi sammen gør en hurtig indsats for at give landets kommuner disse gode muligheder for at forbedre vore ældres boligforhold. Det gør vi ved at vedtage regeringens fremsatte ældreboliglovsforslag, og i den forbindelse kan jeg oplyse, at Kommunernes Landsforening ønsker, at lovforslaget skal træde i kraft allerede den 1. juli 1987 og ikke først som i lovforslaget den 1. januar 1988.

Estrup (RV):

Jeg vil gerne takke boligministeren for svaret. Jeg vil ikke sige, at jeg umiddelbart er fuldstændig tilfreds med svaret, for boligministeren påpeger, at der allerede bygges en række boliger, som kunne bruges af ældre. Vi får derimod ikke noget at vide om, i hvilket omfang disse nye boliger faktisk bruges. Derudover synes jeg også det ville være interessant at få at vide, om de boliger, som boligministeren nu har regnet op til i alt 10.000, faktisk alle er ældreegnede. Jeg forstod ikke af det, boligministeren sagde, om de var ældreegnede i den forstand, som vi nu åbenbart skal til at arbejde med efter ældreboligloven. Men jeg konstaterer, at boligministeren ligesom Tordenskjolds soldater lader boligerne marchere en ekstra gang, idet man først bruger dem til sociale boliger, derefter

bruger dem til flygtninge og så endelig bruger de samme boliger til ældre. Det synes jeg ikke er nogen god ældreboligpolitik. Derfor vil jeg gerne endnu en gang spørge boligministeren, om regeringen faktisk ikke har tænkt sig at bygge en eneste ældrebolig mere, end der bygges i dag.

Svend Andersen (S):

Nu har jeg bemærket, at 8.500 af de almennyttige boliger tælles med som ældreboliger. Det er vel ikke et nyt tal, som boligministeren her opfinder, fordi der hele tiden har været et stort behov for ældreboliger. Hvis det er boligministerens opfattelse, at 8.500 boliger af den meget begrænsede almennyttige del af det støttede byggeri skal anvendes til ældreboliger, er det så ikke på tide, at den samlede støttede byggerikvota bliver forhøjet ganske væsentligt?

Boligministeren (Thor Pedersen):

Til hr. Estrup: alt i alt har vi 2,2 millioner boliger, og i de 2,2 millioner boliger bor allerede i dag en stor del af vore ældre medborgere. Sigtet med ældreboligpolitikken er, at de, der ønsker det, skal kunne blive længst muligt i eget hjem, så det, der her er tale om, er ikke en total omfordeling af alle ældre medborgere. Jeg tror, mange ville blive meget forskrækkede, hvis man fik den opfattelse, at Folketinget nu ville til at lave en stor folkevandring og flytte rundt med ældre mennesker, der er glade for deres bolig. Vi skal sikre, at de kan blive boende i egen bolig længst muligt.

Spørgsmålet kørte på, hvordan man kom frem til, at der er ca. 10.000 nyopførte, nyindrettede boliger pr. år, der er velegnede til ældre, og tallene har vi efter bedste skøn. Vi ved, at i den almennyttige kvota er der 4.000 boliger – det kan vi tælle sammen – der opføres som egentlig ældreegnede eller handicapvenlige boliger. Skønnet ligger på, at det er netto 3.000, der er ældreegnede.

Til hr. Svend Andersen, der spørger, om 8.500 almennyttige boliger tælles med: de nævnte 3.000 almennyttige er et skøn over den del af andelsboligbyggeriet og af byfornyeede boliger, der bringer tallet op på i alt 8.500.

Estrup (RV):

[Estrup]

Jeg kan forstå, at boligministeren mener, at han hermed har dokumenteret, at der bliver bygget 10.000 boliger til ældre om året. Jeg synes, det ville være rart, om vi kunne få boligministerens tilsagn om, at Folketingets boligudvalg får de oplysninger, sådan at vi også kan se, hvilken grad af dokumentation der rent faktisk er på papiret.

Men jeg synes, boligministeren undviger det spørgsmål, som jeg stillede, og som efter min mening er det væsentlige, nemlig: hvordan vil boligministeren sikre, at vi får løst ældreboligproblemet? Der er jo ingen tvivl om, at antallet af ældre stiger i øjeblikket, og at vi frem til år 2000 vil få op imod 50.000 flere ældre i den meget vanskelige aldersklasse over 80 år, der kræver særlig stor plejeservice. Jeg synes, det burde interessere ministeren og regeringen, hvordan dette behov faktisk bliver dækket. Jeg forstår på boligministeren, at han fortsat siger: der skal ikke med den nye ældreboliglov bygges én eneste bolig mere, end der bygges i dag.

Pelle Voigt (SF):

Jeg har meget svært ved at forstå de løse skøn, som boligministeren lægger frem her, som nogen som helst form for dokumentation. Jeg vil ligesom hr. Estrup bede om, at vi får dokumenteret, hvad der er tale om. Det eneste, der egentlig klart er dokumenteret af boligministeren, er, at regeringen nu efter næsten 3 års fumlen rundt ikke har kunnet fremlægge en ældreboligpolitik for Folketinget, som kan bære. Når man hører de tal, som boligministeren lægger frem i dag, synes jeg, man må undre sig såre. Jeg vil gerne spørge boligministeren, om det er hans opfattelse, at hele ældreboligbegrebet er ændret nu. Er en bolig, hvori der bor en ældre person, f.eks. en person over 60, fra nu af pr. definition en ældrebolig? Jeg forstår, at ministeren regner med nogle boliger, der er egnede for ældre, og nogle boliger, hvori der faktisk bor ældre, og så slår det hele sammen i én stor pulje og siger, at dette er ældreboliger. Det er jo en ny og interessant definition.

Boligministeren (Thor Pedersen):

Til hr. Pelle Voigt: det er rigtigt, at pr. definition kan man vel godt og med rette sige, at boliger, hvor der bor ældre, er boliger for

ældre. De er ikke boliger for ældre efter ældreboliglovens begreb, hvor vi har nogle klare forudsætninger om boligens størrelse og indretning, men vi bør vel acceptere ud fra det sigte, at folk skal blive længst muligt i eget hjem, at det hjem, de har, er en bolig, der så også er velegnet eller kan gøres velegnet for ældre, og det gøres, når man efter den sociale bistandslovs bestemmelser om boligændringer fjerner dørtrin, indfører støtteforanstaltninger og lign. Vi gør det også i forbindelse med massiv indsats i byfornyelsen, der i høj grad tilgodeser de ældre, som jo, hvis man tager storbyområderne, bor i den ældre boligmasse. Må jeg så endelig sige til hr. Estrup, at antallet af ældreboliger i realiteten ligger frit, idet det er den enkelte kommune selv, der bestemmer, hvor mange man ønsker at opføre. Til spørgsmålet om, hvorfor tallet er 1.500, hvilket også er anvist i lovforslaget: det er det tal, der giver fuld neutralitet, og det er endvidere forklaret, hvad der sker, når man bygger mere end 1.500.

Estrup (RV):

Jeg synes da, at det var et interessant svar, boligministeren gav hr. Pelle Voigt, for sådan som jeg forstår det, er det lidt uheldigt, at regeringen, når den skal opgøre antallet af ældreboliger, ikke vil bruge det ældreboligbegreb, som man nu selv med møje er kommet frem til. Men når boligministeren derefter siger, at man vil kunne bygge mere end 1.500, må det vel forudsætte, at boligministeren ikke vil benytte sin beføjelse til at gribe ind, hvis der bygges mere end 1.500. Kan vi få boligministerens tilsagn om det?

Boligministeren (Thor Pedersen):

Sigtet er ikke kvoter, men at kommunerne frit kan bygge det antal ældreboliger, de ønsker. Henvisningen til boligbyggerilovens § 1 har det samme hensyn, som paragraffen i øvrigt dækker: at regeringen har en mulighed for at gribe ind, hvis aktivitetsniveauet bliver så højt, at det ikke kan opfyldes inden for de givne ressourcer, altså at vi kommer ud i overophedningssituationer, som ingen kan have interesse i.

Vedrørende ældreboligbegrebet er det værd at fastholde også her, at der er forskel på ældreboliger opført efter vores ældrebo-

[Boligministeren]

liglovsforslag og så begrebet ældreegnede boliger. Vi skulle gerne fortsat indrette ældreegnede boliger, for det har man altid gjort – uanset dette lovforslag. En ældreegnet bolig kan godt være en bolig på 120 m² indrettet i et eksisterende parcelhus ved støtteforanstaltninger fra den sociale myndighed, for det hænger jo netop sammen med, at folk skal kunne blive længst muligt i eget hjem. Dette sigte ville fortabe sig i det fjerne, hvis kravet samtidig var, at alle skulle flytte i en ældrebolig efter lovforslaget.

Vi skal udnytte den eksisterende boligmasse bedst muligt, og ældreboliglovsforslagets ældreboliger vil være et supplement i tilbudet til ældre medborgere.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 603

2) Til udenrigsministeren af:

Albrechtsen (VS):

»Kan udenrigsministeren bekræfte, at John B. Rhineland er ret i, at ABM-traktatens artikel VII ikke har relevans for debatten om, hvorvidt deployering af en ny radar ved Thule eller modernisering af det gamle anlæg er tilladt?«

Skriftlig begrundelse

ABM-traktatens artikel VII omhandler ABM-systemer, altså f.eks. radaranlæg, som i forvejen indgår i ABM-sammenhæng. Disse anlæg må – hvis de ellers er lovligt oprettet – moderniseres eller erstattes ifølge ABM-traktatens artikel VII.

Imidlertid påstår udenrigsministeren selv, at Thuleradaren ikke er et ABM-anlæg, men fortsat kun et BMEWS-anlæg, der blot er blevet moderniseret. I så tilfælde kan man naturligvis ikke bruge ABM-traktatens artikel VII til at begrunde, at BMEWS-anlæg kan moderniseres.

Dette udtrykkes af eksperten i ABM-spørgsmål John B. Rhineland på denne måde (Information den 28. januar 1987):

»Det er helt klart, at artikel VII ikke har relevans for debatten om, hvorvidt deployering af en ny radar ved Thule eller modernisering af det gamle anlæg er tilladt.«

Artikel VII kan altså på ingen måde bruges til at begrunde, at man gennem deploye-

ring af en ny radar laver en BMEWS-radar om til et ABM-system. Den kan heller ikke bruges til at begrunde, at et eksisterende BMEWS-anlæg kan erstattes med et nyt, som udenrigsministeren påstår i sit notat af 29. januar 1987 side 5. Ministerens påstand hviler da også på, hvad han selv betegner som »en naturlig følgeslutning«, hvilket jo er et udtryk, man kun vil anvende i en sådan sammenhæng, hvis man er på gyngende grund.

Albrechtsen (VS):

Formålet med dette og de følgende tre spørgsmål er så langt som muligt at få et klart grundlag for debatten den 5. marts om Thuleradarens forhold til ABM-traktaten. Redegørelsen giver mildt sagt ikke dette klare grundlag, og især den juridiske del er efter min opfattelse et næsten uigennemtrængeligt morads af misforståelser.

En af disse misforståelser består i, at ministeren inddrager ABM-traktatens artikel VII, som intet har med sagen at gøre, og bruger denne til at hævde, at en ny phased array-radar ved Thule skulle kunne tillades.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Det, hr. Albrechtsen spørger om, er jo, om denne artikel VII i ABM-traktaten overhovedet har relevans, når vi skal se på moderniseringen af Thuleanlægget. Det er spørgsmålet.

Det er rigtigt, som hr. Albrechtsen siger, at artikel VII taler om de såkaldte ABM-systemer. Jeg går ud fra, at vi er enige om, at det system, der er tale om i Thule, netop ikke et ABM-system. Det er et andet system. Så er det da meget rimeligt at spørge, som hr. Albrechtsen gør, hvad det så har med hinanden at gøre, og det vil jeg gerne prøve at forklare.

Se, det, der er det væsentligste udgangspunkt for os, når vi som udenforstående skal prøve at fortolke den traktat, er, at der ikke noget som helst sted i ABM-traktaten er nogen begrænsninger for så vidt angår radarvarslingsanlæg af den type, som vi har i Thule. Det er det, man kalder BMEWS-anlæg. Vi ved rent faktisk også, at ingen af parterne i ABM-traktaten har foreslået sådanne begrænsninger. Det, der står i artikel VII, er, at der udtrykkeligt gives tilladelse til modernisering eller erstatning af ABM-systemer. Det er rigtigt, at det, vi har i Thule, ikke er et

[Udenrigsministeren]

ABM-system, men når ABM-traktaten er helt tavs vedrørende spørgsmålet om modernisering af varslingsanlæg, der jo eksisterede, før traktaten blev indgået, må det forhold, at man i denne artikel VII tillader modernisering og erstatning af noget, der er endnu mere vidtgående end det, man har i Thule, altså ABM-systemer, helt naturligt indebære, at når man så taler om det, der er mindre vidtgående, altså radarvarslingsanlæg som det i Thule, må det da også være tilladt. Det er almindelig logik, og det er på den baggrund, at vi ud fra de forudsætninger, vi nu engang har, finder, at ABM-traktatens artikel VII er relevant i denne sammenhæng.

Men det allermest afgørende må være, at ABM-traktaten intetsteds indeholder begrænsninger for så vidt angår modernisering af et radarvarslingsanlæg som det, vi har i Thule, og det er jo lige præcis det, der også fremgår af den redegørelse, jeg har lagt frem for Folketinget.

Albrechtsen (VS):

Jeg synes, det er næsten på kanten af det uvederhæftige, når ministeren påstår, at vi er enige om, at den nye radar ikke er et ABM-system. Jeg har aldrig udtalt, at den ikke er et ABM-system. Tværtimod er det min formodning, at den er et ABM-system, men det, artikel VII taler om – og det vil jeg godt bede ministeren bekræfte – er udskiftninger eller erstatninger eller moderniseringer af allerede eksisterende ABM-systemer, og det er der ikke tale om i Thule, men der er muligvis tale om et nyt ABM-system. Jeg vil godt bede ministeren bekræfte, at her er den helt afgørende forskel.

Når ministeren siger, det er en naturlig følgeslutning, at hvis man kan udskifte et ABM-system, så kan man også udskifte et BMEWS-system, er det så ikke nøjagtig den samme form for logik, som hvis man f.eks. sagde, at hvis der var en regel om, at man kunne udskifte staldbygninger, måtte det også være en naturlig følgeslutning, at man også kan udskifte stuehuse? Men en sådan form for juridisk metode kan man altså ikke benytte sig af.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Nej, analogien skulle snarere være, at hvis man måtte udskifte motorcykler, måtte man

også udskifte løbehjul. Det er en argumentation i den retning. I øvrigt vil jeg meget gerne have mig frabedt at få betegnelser som uvederhæftig hæftet på mig af hr. Albrechtsen. Da hr. Albrechtsen selv har lagt op til, at der tales om ABM i artikel VII, og vi her taler om BMEWS-anlæg, kan den bestemmelse ikke anvendes på Thule, og så synes jeg, det er noget besynderligt at argumentere, som hr. Albrechtsen gør her.

Albrechtsen (VS):

Når jeg bruger et sådant udtryk, er det, fordi jeg er klar over, at ministeren ved, at det er forkert, når ministeren påstår, at jeg skulle mene, at der ikke er tale om et ABM-anlæg. Ministeren skal efter min opfattelse besvare det spørgsmål, der er stillet. Det spørgsmål går ud på, at når der er en artikel i ABM-traktaten, som alene vedrører udskiftninger af allerede eksisterende ABM-systemer, kan det intet have med at gøre, om man må modernisere BMEWS-anlæg, eller om man må opstille helt nye ABM-systemer. Det er dog så ufatteligt enkelt. Hvis ministeren ikke begriber det, tager jeg udtrykket om uvederhæftighed tilbage, men jeg gik ud fra, at det var så indlysende klart.

Pelle Voigt (SF):

Jeg vil gerne spørge ministeren, om han er klar over, at den artikel i ABM-traktaten, som faktisk omtaler BMEWS-anlæg, nemlig artikel VI, af USA i en rapport, der hedder Sovjet Non-Compliance, er blevet fortolket på den måde, at påbegyndelse af konstruktion af en forbudt radar ville udgøre en overtrædelse af traktaten. Altså: hvis man påbegynder konstruktion af et forbudt radarsystem, i dette tilfælde en langtrækkende phased array-radar, overtræder man traktaten. Det er den argumentation, USA har ført frem i forbindelse med den sovjetiske radar ved Krasnojarsk. Gælder fuldstændig samme argumentation og fuldstændig samme fortolkning af ordet »deploy« ikke BMEWS-radaren ved Thule?

Lasse Budtz (S):

Jeg har ikke tænkt mig at blande mig i en egentlig diskussion om det, men jeg vil godt stille et spørgsmål, som måske kan føre til en lidt større afklarethed i den diskussion, vi

[Lasse Budtz]

skal have den 5. marts 1987. Mener ministeren ikke, at det grundlæggende problem er, hvorvidt moderniseringen medfører, at anlægget i Thule falder ind under ABM eller ikke? Er det ikke det, der er problemet? Jeg stiller ikke spørgsmålet for at rejse et kontroversielt spørgsmål, men for at søge afklaring af det, man f.eks. kan læse hos de amerikanske eksperter, som har indvendt, at det først og fremmest er moderniseringen, der kan medføre, at anlægget falder ind under ABM. Jeg påstår ikke, at det er tilfældet, for jeg er simpelt hen ikke klog nok, heller ikke på det område, men jeg vil gerne høre, hvad ministeren mener, om dette ikke er hovedproblemet i hele diskussionen.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Jeg skal villigt medgive hr. Albrechtsen, at det er meget indviklet stof. Det fremgår også af, at hr. Albrechtsen altså ikke har forstået det første svar, jeg gav på hans spørgsmål. Mit svar gik ud på, at når dette har relevans, skyldes det de ting, jeg trak frem i mit første svar, nemlig at der intetsteds i ABM-traktaten omtales modernisering af anlæg af den art, der er tale om i Thule, og når man så omtaler ABM, må man logisk kunne slutte fra det mere til det mindre på den måde, jeg har redegjort for. Jeg er bange for, at jeg ikke kan gøre forklaringen mere pædagogisk eller letforståelig, men hr. Albrechtsen kan bagefter læse afskriften af det svar, der er givet, så kan det være, at der kan skabes en vis afklaring.

Til hr. Pelle Voigt må jeg sige, at det er et helt irrelevant punkt, han drager frem, al den stund der ikke er tale om påbegyndelse af en forbudt radar.

Hr. Lasse Budtz' spørgsmål synes jeg er et meget svært spørgsmål i denne forbindelse. Jeg føler mig oprigtig talt lidt forvirret og vil nødig svare noget, der er forkert, men det, vi diskuterer præcis med det spørgsmål, som hr. Albrechtsen har stillet, er jo, om den artikel VII i ABM-traktaten har relevans, når vi taler om modernisering af Thuleradaren. Jeg mener, at i den snævre del af det store samlede emne har det en relevans – af de årsager, jeg har gjort rede for her.

Formanden:

Jeg vil gerne, ligesom to af spørgerne allerede har gjort det, gøre opmærksom på, at det er den 5. marts 1987, vi har forespørgselsdebat. I dag har vi spørgetid, og det vil jeg tage hensyn til i min tildeling af taletid.

Albrechtsen (VS):

Jeg vil bare bede ministeren bekræfte, at det, hans argumentation bygger på, er altså den med, at hvis der gælder nogle regler for udskiftning af motorcykler, gælder automatisk de samme regler for løbehjul, og bekræfte, at ministeren fastholder, at selv om artikel VII ikke vedrører oprettelse af ABM-systemer, men allerede eksisterende ABM-systemer – der var ikke et ABM-system i forvejen i Thule, selv om der måske er kommet et – har det relevans for denne debat.

Pelle Voigt (SF):

Jeg bliver nødt til at stille ministeren et meget klart og kort spørgsmål og bede om et klart, kort svar: har USA deployeret et LPAR, altså en large phased array-radar, ved Thule her for nylig, eller har man ikke?

Formanden:

Udenrigsministeren slutter spørgsmålet.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Til det sidste: jeg kan ikke på stående fod huske alle de forkortelser. Tag nu at være lidt rimelig i debatten! Jeg har tidligere brugt udtrykket studentikost vigtigmåseri om den måde, man diskuterer på. Jeg synes, vi skal være lidt rimelige over for hinanden.

Til hr. Albrechtsen vil jeg sige, at jeg ikke finder anledning til at gentage mig selv hele tiden. Det er heller ikke nogen rimelig debat-form.

Formanden:

Rimeligheden skal også omfatte den måde, man omtaler hinanden på.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 604

3) Til *udenrigsministeren* af:

Albrechtsen (VS):

[Albrechtsen]

»Kan udenrigsministeren bekræfte, at hvis en traktat nøje angiver fem undtagelser, så udelukker dette, at man på anden vis udleder en sjette undtagelse?«

Skriftlig begrundelse

Udenrigsministeren har i sit notat af 29. januar 1987 om Thuleradaren udledt en sjette undtagelse fra ABM-traktatens erklæring F's generelle forbud mod udstationering af phased array-anlæg.

Tillægserklæring eller protokol F indeholder fem undtagelser, der kan begrunde en undtagelse fra forbudet. Af notatet fremgår ikke, hvilken af disse fem undtagelser, der skulle kunne anvendes i forbindelse med Thuleanlægget. Problemet er da også, at ingen af disse fem undtagelser, giver hjemmel for en ny stor phased array-radar i Thule. Dette har ført USAs regering til at »opfinde« en ny sjette undtagelse, der imidlertid savner grundlag i protokol F. Det må være denne sjette undtagelse, der spøger i udenrigsministerens notat.

For godt nok siger udenrigsministeren i notatet, at én af undtagelserne er bestemmelsen fra ABM-traktatens art. VI, der omhandler opstillingen af et anlæg til tidlig varsling i periferien af USAs eget territorium. Men denne undtagelse har jo ingen relevans for Thulesagen, da Thule jo netop ikke ligger »langs periferien« af USA, men derimod langt inde på det danske riges territorium.

Det må derfor være den amerikanske teori om en sjette undtagelse, der spøger (omtalt i Information den 10. januar 1987), men som eksperten John B. Rhinelandt siger i Information den 28. januar 1987, så har man aldrig »hørt om, at hvis en traktat nøje angiver fem undtagelser, så kan man på anden vis udlede en sjette undtagelse«.

Albrechtsen (VS):

Dette spørgsmål går ud på at få afklaret, hvordan ministeren i lighed med USAs regering kan påstå, at den nye phased array-radar i Thule ikke strider mod ABM-traktatens tillægsprotokol F. Specielt drejer det sig om at få opklaret, om ministeren er inde på den mystiske sjette undtagelse, som USA har været fremme med, eller om der er andre, ikke hidtil kendte fortolkninger, som ligger til grund.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Jeg kan anbefale hr. Albrechtsen at læse den meget fyldige redegørelse, jeg har afgivet til Folketinget. Der står svaret på det spørgsmål, hr. Albrechtsen stiller her.

Albrechtsen (VS):

Nu vil det næppe undre ministeren, at jeg har stillet spørgsmålet, fordi jeg er af den opfattelse, at svaret ikke fremgår af redegørelsen.

Så vil jeg spørge ministeren – fordi nu må vi tage det fra element til element – om det ikke er rigtigt, at undtagelserne i protokol F er helt præcise: for det første den undtagelse, der vedrører opstilling i det nationale territoriums periferi, for det andet i forbindelse med allerede tilladt raketanlæg, for det tredje ved officielle afprøvninger af ABM-systemer, for det fjerde til sporing af objekter i rummet og for det femte til bistand ved kontrol med indgåede aftaler. Er det ikke korrekt, at det er undtagelserne? Hvilken af disse undtagelser er det egentlig, ministeren mener?

Pelle Voigt (SF):

Jeg er lidt skuffet over, at jeg kom til at forvirre ministeren med forkortelsen. Jeg vil gentage mit spørgsmål i oversættelse. Den radar, vi taler om i Thule, er en large phased array-radar, og det går jeg ud fra at vi er enige om er det, som kaldes LPAR i forkortelse. Må jeg så gentage mit spørgsmål til udenrigsministeren: har USA deployeret en stor phased array-radar ved Thule? Ja eller nej. Det er dog et rimelig enkelt spørgsmål at besvare.

Formanden:

Det forekommer mig, at vi er tilbage i det foregående spørgsmål.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Jamen så skal jeg da læse op for hr. Albrechtsen, hvad der står i den redegørelse, jeg har givet. Der står:

»ABM-traktatens protokol F indeholder et generelt forbud mod udstationering af »phased array«-radaranlæg med stor kapacitet, undtagen i fem specificerede tilfælde. Det har også været hævdet, at dette forbud kan ramme Thuleradaren. Imidlertid er en af de fem undtagelser artikel VI. Hvis man derfor

[Udenrigsministeren]

accepterer den vurdering, at artikel VI ikke er til hinder for moderniseringen af Thuleradaren, en vurdering, som regeringen ikke finder anledning til at drage i tvivl, så må man også acceptere, at moderniseringen er dækket af undtagelsesbestemmelsen i protokol F.«

ABM-traktatens artikel VI er klart og utvetydigt omfattet af undtagelsesbestemmelserne i protokol F, og derfor er der jo ikke tale om, at nogen pludselig skulle have opfundet en sjette undtagelsesbestemmelse.

Som bekendt er det den amerikanske vurdering, at Thulemoderniseringen er i overensstemmelse med traktatens artikel VI, og det er en vurdering, som regeringen ikke finder anledning til at drage i tvivl. Når man altså på den måde accepterer, at artikel VI ikke er til hinder for moderniseringen, må man også – det følger logisk – acceptere, at moderniseringen er omfattet af den helt klare undtagelsesbestemmelse i protokol F, som jo netop direkte henviser til artikel VI.

Hr. Pelle Voigts spørgsmål må jeg opfatte som et retorisk spørgsmål. Jeg tror ikke, der på noget tidspunkt har været diskussion om, hvad det er, der er indrettet i Thule, og det fremgår også ganske klart af den redegørelse, jeg har givet Folketinget.

Albrechtsen (VS):

Vi er altså enige om, at der er tale om en stor phased array-radar. Så langt er vi nået. Det er jeg i det mindste glad for. Men jeg stillede ministeren et konkret spørgsmål om de fem undtagelsesers indhold, for at vi kan være helt sikre på, hvad de nøjagtigt går ud på, og jeg bemærkede, at det spørgsmål undgik ministeren at besvare. Jeg vil godt gentage: er ministeren enig i, at det er præcis de fem undtagelser, som jeg nævnte før, som er indholdet i undtagelserne? Det giver så anledning til at spørge ministeren helt præcist: når ministeren i redegørelsen, hvad jeg selvfølgelig udmærket godt ved, skriver dette med henvisning til artikel VI, er det så det spørgsmål om placering langs periferien af eget territorium, som ministeren dér igen trækker frem?

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Når hr. Albrechtsen og jeg tilsyneladende taler forbi hinanden, er det nok, fordi vi an-

lægger en vidt forskellig vurdering af det spørgsmål, som er det centrale, nemlig spørgsmålet om, hvorvidt artikel VI er til hinder for modernisering af Thuleradaren. Hvis hr. Albrechtsen ud fra sine egne forudsætninger mener, at den er til hinder herfor, er det jo ikke så sært, at vi når frem til forskellige konklusioner.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 610

Til udenrigsministeren af:

Albrechtsen (VS):

»Vil udenrigsministeren erkende, at det er uden betydning for bedømmelsen af den nye phased array-radars forenelighed med ABM-traktaten, at der før indgåelsen af ABM-traktaten fandtes et traditionelt BMEWS-anlæg ved Thule?«

Skriftlig begrundelse

Et af udenrigsministerens hovedargumenter i sagen om den nye phased array-radar ved Thule er, at der allerede før ABM-traktaten (fra 1972) lå et BMEWS-radaranlæg ved Thule.

Men udenrigsministeren ser her bort fra, at ABM-traktatens tillægsprotokol F generelt forbyder nye phased array-radaranlæg med stor kapacitet også i tilfælde, hvor de opføres på steder, hvor der i forvejen ligger BMEWS-anlæg. Dette forbud kan kun fraviges i fem nærmere angivne undtagelsestilfælde, og ingen af disse undtagelsesbestemmelser er opfyldt, når det gælder den nye radar i Thule. Men hertil kommer, at der i denne sag slet ikke er tale om en »modernisering«, men derimod om en deployering af et nyt anlæg, altså en udskiftning/erstatning, der må sidestilles med oprettelse af et helt nyt anlæg.

Dette gælder i hvert fald i forhold til ABM-traktaten, idet dennes tillægsprotokol F jo netop definerer phased array-radaranlæg med stor kapacitet som en særligt defineret type radar. En sådan kan altså ikke fremkomme gennem »gradvis« modernisering af en almindelig radar.

Dette understreges da også tydeligt af den redegørelse, som USAs forsvarsminister, Ca-

[Albrechtsen]

spar Weinberger, afgav til Kongressen i 1986 om sagen:

»Med henblik på forbedring af BMEWS-dækning og -virksomhed erstatter vi forældet radar på to steder med nye phased array-systemer, som svarer til PAVE PAWS. I finansåret 1986 vil vi fuldende installeringen af en ny radar ved Thule i Grønland.« (Citeret efter Information den 10. januar 1987).

Albrechtsen (VS):

Dette spørgsmål vedrører ministerens forsøg på at reducere denne sag til at være blot et spørgsmål om en såkaldt modernisering af et BMEWS-anlæg. Her er ikke tale om en modernisering af et BMEWS-anlæg, men, som vi allerede har været inde på, om opstilling af en ny, stor phased array-radar, som er et anlæg af en helt ny type, som er at side stille med en nyopstilling af et anlæg til tidligere varsling eller et ABM-anlæg.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Dette spørgsmål er faktisk også besvaret i min redegørelse, men jeg skal alligevel forsøge på uddybe det.

Det varslingsradaranlæg, vi har i Thule, har jo eksisteret lige siden 1960. Det vil sige, at det har eksisteret i hele 10 år, før ABM-traktaten blev indgået. Da parterne førte forhandlinger om at lave ABM-traktaten, var de fuldt ud klar over, at der var en radar i Thule, og de var for øvrigt også klar over, at der var radaranlæg andre steder, og derfor er det ikke nogen tilfældighed, at ABM-traktaten, som jeg vist sagde under det første af hr. Albrechtsens spørgsmål i dag, intetsteds indeholder begrænsninger for så vidt angår modernisering af de radaranlæg, der allerede var der, herunder altså også det såkaldte BMEWS-varslingsanlæg i Thule.

I traktatens artikel VI B forpligter parterne sig til i fremtiden ikke at deployere BMEWS-radaranlæg, undtagen når de places langs kanten af det nationale territorium og er vendt udad. Men det er heller ikke nogen tilfældighed, når der udtrykkeligt i traktaten tales om fremtidige deployeringer. Det er gjort ud fra den helt bevidste målsætning, at de radaranlæg, der allerede eksisterede, ikke skulle være omfattet af begrænsningerne i artikel VI.

Derfor kan man ikke med nogen ret hævde, som hr. Albrechtsen gør det, at det skulle være uden betydning for bedømmelsen af den moderniserede Thuleradars forenelighed med ABM-traktaten, at der før indgåelsen af denne traktat allerede fandtes et radaranlæg i Thule, vel at mærke et radaranlæg, som begge forhandlingsparter udmærket kendte til, da de lavede ABM-traktaten.

Albrechtsen (VS):

Ministeren siger, at der intetsteds i ABM-traktaten er begrænsninger af retten til at modernisere eksisterende BMEWS-anlæg. Jeg vil bede ministeren bekræfte, at der lige nøjagtigt er den helt fundamentale begrænsning, at der foreligger en tillægsprotokol, som simpelt hen generelt forbyder opstillingen af store phased array-radar på sådanne eksisterende anlæg.

Desuden vil jeg bede ministeren bekræfte et andet spørgsmål, nemlig at grunden til, at der netop i traktaten ved en tillægsprotokol er skelnet så fundamentalt mellem gammeldags radaranlæg, som kan meget lidt, og nye phased array-anlæg med stor kapacitet, som kan en utrolig masse andre ting, derunder ABM-opgaver, er, at der er en helt principiel forskel mellem det gamle anlæg og et sådant nyt anlæg, og at der således også er tale om en ny deployering.

Pelle Voigt (SF):

Nu kalder ministeren hele tiden dette her for en modernisering, selv om vi har fået konstateret, at der altså er blevet deployeret et sådant anlæg efter alle definitioner af ordet. Vi er også enige om, hvad det er for et anlæg. Jeg vil gerne spørge, om det er afgørende for ministerens argumentation, at man har opført den nye, store phased array-radar på det sted, hvor den gamle BMEWS-radar stod. Altså: er ministeren enig i, at ABM-traktaten ville være overtrådt, hvis man havde opført dette anlæg 1 km fra det sted, hvor den gamle BMEWS-radar stod?

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Både hr. Albrechtsen og hr. Pelle Voigt prøver nu at argumentere med, at der slet ikke er tale om en modernisering, men at der er tale om en ny deployering, og det er en vurdering, som regeringen ikke deler. Men

[Udenrigsministeren]

jeg har bemærket, at begge de herrer altså meget skråsikkert ligger helt på linje med de seneste sovjetiske tilkendegivelser i vurderingen af dette spørgsmål. Det synes jeg er meget interessant, også fordi de herrer jo i hele deres hidtidige argumentation har støttet sig på en række af de såkaldte kritiske amerikanske eksperter, som interessant nok netop har lagt vægt på det forhold i deres argumentation, at Thuleradaren eksisterede før ABM-traktatens indgåelse. Det er altså et argument, man nu pludselig forlader.

Jeg synes også, man må kunne forstå, at man, når man i dag skal modernisere et radaranlæg, der eksisterede i 1960, selvfølgelig benytter dagens teknologi til moderniseringen og ikke benytter den teknologi, som eksisterede i 1960, for så ville der jo ikke være tale om nogen modernisering. Og det, vi taler om her, det såkaldte phased array-radaranlæg, er netop dagens teknologi for så vidt angår varslingsradaranlæg. Det betyder ikke, at der er tale om en teknologi, som ikke var kendt eller forudset i 1972, da man lavede ABM-traktaten. Det fremgår jo af ABM-traktatens ordlyd, at dette var tilfældet, fordi man omtaler direkte phased array-radar i traktaten. Hvis parterne havde ønsket at lave begrænsninger herfor, skulle man da logisk vente, at det klart var fremgået af traktatens ordlyd. Men som jeg allerede nu snart mange gange har understreget, indeholder ABM-traktaten intetsteds begrænsninger for så vidt angår modernisering af BMEWS-radaranlæg.

Albrechtsen (VS):

Er det ikke korrekt, hr. minister, at man altså netop har sikret sig for det tilfælde, at der skulle være nogen, der ønskede at opføre et phased array-anlæg med stor kapacitet, og at man netop har tilføjet tillægsprotokol F for én gang for alle at gøre op med det problem, og at man tvært imod, at man ikke har taget højde for det, netop på en overordentlig eftertrykkelig måde gennem denne tillægsprotokol har taget håndfast fat på problemet?

Dernæst vil jeg gerne spørge ministeren, hvilken relevans Sovjetunionens synspunkt egentlig har i denne debat, for det forstår jeg ikke rigtig. Vi har ikke blandet Sovjetunionen ind i dette spørgsmål, og jeg forstår ikke, hvorfor ministeren gør det.

Endelig vil jeg gerne spørge ministeren, om han kan bekræfte, at Caspar Weinberger over for Kongressen har oplyst, at der her er tale om nye phased array-systemer i Fylingsdale og i Thule, og at vore oplysninger baserer sig på, hvad Caspar Weinberger, der som bekendt ikke er Sovjets, men USAs forsvarsminister, har oplyst over for den amerikanske kongres.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Jamen jeg tror da ikke, vi er uenige om, hvad det egentlig er, der er stillet op ved Thule; det har jeg da ikke indtryk af. Sovjets synspunkter har så sandelig da relevans af den helt indlysende grund, at de, der i virkeligheden skal fortolke ABM-traktaten, er de parter, der har indgået den, nemlig Sovjetunionen og USA.

I øvrigt synes jeg, at hr. Albrechtsen kører en underlig cirkelargumentation, når han nu pludselig går tilbage til det, vi har behandlet under et tidligere spørgsmål, og siger, at man har nedlagt netop de begrænsninger, jeg nu siger ikke er i traktaten, i denne tillægsprotokol F.

Jamen vi har jo lige været den eksercits nøje igennem, hr. Albrechtsen, hvor jeg har gjort rede for de undtagelsesbestemmelser, der er i tillægsprotokol F, og hvor jeg har gjort opmærksom på, hvorfor det efter regeringens opfattelse er indlysende, at de undtagelser netop omfatter den situation, vi er ude for her. Så når hr. Albrechtsen nu begynder at køre i cirkel, må jeg bede ham om at køre cirkelen fuldt ud, så han ender dér, hvor vi endte i det tidligere spørgsmål.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 652

5) Til udenrigsministeren af:

Albrechtsen (VS):

»Vil udenrigsministeren erkende, at det er vildledende, når udenrigsministeren i sin redegørelse af 29. januar 1987 (R 17) skriver: »Imidlertid er en af de fem undtagelser artikel VI«?»

Skriftlig begrundelse

I sin redegørelse om den nye Thuleradar (R 17) skriver udenrigsministeren, at den ny

[Albrechtsen]

radar ikke er i strid med ABM-traktatens artikel VI. Dette er uden tvivl en forkert påstand, idet artikel VI muligvis nok tillader »modernisering« af eksisterende BMEWS-radaranlæg, men netop ikke tillader en ny deployering af et radaranlæg til tidlig varsling, og her er netop tale om ny deployering og ikke om modernisering.

Men denne påstand bruger udenrigsministeren derefter som argument for, at den nye Thuleradar heller ikke strider imod ABM-traktatens tillægsprotokol F.

Udenrigsministeren skriver: »Det har også været hævdet, at dette forbud kan ramme Thuleradaren. Imidlertid er en del af de fem undtagelser artikel VI. Hvis man derfor accepterer den vurdering, at artikel VI ikke er til hinder for moderniseringen af Thuleradaren – en vurdering, som regeringen ikke finder anledning til at drage i tvivl – så må man også acceptere, at moderniseringen er dækket af undtagelsesbestemmelsen i protokol F.«

Det er noget uklart, hvad udenrigsministeren mener med, at en af undtagelserne i protokol F netop er artikel VI. Men udenrigsministeren mener formodentlig, at ligesom artikel VI tillader et nyt anlæg i periferien af USAs eller Sovjets eget territorium, så tillader protokol F opstillingen af en phased array-radar samme sted, (altså langs periferien af eget territorium). Men denne undtagelsesbestemmelse har jo intet med Thule-sagen at gøre, og derfor er den ovenfor citerede passage i udenrigsministerens redegørelse stærkt vildledende.

Albrechtsen (VS):

Vi er nu nået til et punkt i ministerens redegørelse, hvor han anvender renlivet Erasmus Montanus-logik. Det minder fuldstændig om læresætningen »En sten kan ikke flyve. Morlille kan ikke flyve, ergo er Morlille en sten«. Her går ministeren nemlig ud fra en forkert påstand, nemlig at radaranlægget ikke er i strid med artikel VI. Endvidere påstår ministeren, at artikel VI er en af undtagelserne i protokol F, og ved brug af fejlagtig logik udleder ministeren så, at radaren altså heller ikke strider imod tillægsprotokollen.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Hvis hr. Albrechtsen læser videre i sin Erasmus Montanus, vil han kunne se, hvor-

dan denne syllogistiske læresætningernes eksercits fører videre frem til følgende syllogisme, som ikke er så falsk som den, hr. Albrechtsen just eksercerede i, nemlig: »Morlille kan græde. En sten kan ikke græde, ergo er Morlille ikke en sten.« Og det er vist snarere den syllogisme, der er relevant.

I øvrigt lyder hr. Albrechtsens spørgsmål, om jeg vil erkende, at det er vildledende, hvad jeg har skrevet i redegørelsen. Mit svar er: nej, det kan jeg ikke erkende, hr. Albrechtsen.

Formanden:

Der er heller ikke forhandling af redegørelsen i dag.

Albrechtsen (VS):

Ministeren bruger den forudsætning, at radaranlægget ikke er i strid med artikel VI. Jeg går ud fra, at ministeren er klar over, at det er et fuldstændig uafklaret punkt Folketinget og ministeren imellem, om der er strid med artikel VI. Det har vi drøftet tidligere.

Dernæst siger ministeren, at en af de fem undtagelser er artikel VI. Så vil jeg gerne spørge ministeren, hvad han mener med det. Hvad mener ministeren indholdsmæssigt med, at en af undtagelserne er artikel VI? Hvad ligger der konkret i denne påstand? Er det kravet om en placering langs USAs nationale periferi, som er indholdet i den påstand, for det er jo det, der står i artikel VI?

Pelle Voigt (SF):

Når man lytter til ministerens svar og også, når ministeren ikke svarer, får man det indtryk, at holdningen her simpelt hen er, at hvad amerikanerne gør, er altid det rigtige, og ved det kan der ikke sættes spørgsmålstegn. Det synes jeg er bekymrende.

For at gøre det klart, om det forholder sig sådan, vil jeg gerne gentage mit spørgsmål til ministeren: ville ministeren også med begejstring have sagt, at det var i overensstemmelse med den danske regerings fortolkning af FN-traktaten, hvis amerikanerne havde stillet radaren op et andet sted end lige præcis på den grundvold, som det gamle BMEWS-anlæg lå på?

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

[Udenrigsministeren]

Jeg vil da meget gerne over for hr. Albrechtsen fastslå, at der er forskellige vurderinger af artikel VI. I den forbindelse noterer jeg mig, at hr. Albrechtsen altså finder det rimeligt at støtte den vurdering, der nu også på det seneste er blevet den sovjetiske vurdering. Den er regeringen ikke enig i. Hvad der mere substantielt ligger i vurderingen af artikel VI er meget grundigt beskrevet i den redegørelse, jeg har afgivet til Folketinget, og jeg kan henvise hr. Albrechtsen dertil.

Albrechtsen (VS):

Når ministeren nu af uransagelige årsager påstår, at artikel VI er en undtagelse til til-lægsprotokol F, vil jeg gerne have at vide, hvad det nøjagtig er for en formulering i artikel VI, som kan berettige en undtagelse ved Thule. Jeg kan ikke se, at der er andre formuleringer, som ministeren kunne forsøge at henvise det til end den, som USA vist også har forsøgt sig med, nemlig: langs periferien af eget lands territorium – dér kan man deployere nye anlæg. Det må være den undtagelse, ministeren mener. Det benægter ministeren ikke. Så må jeg gå ud fra, det er rigtigt. Det vil altså sige, at ministeren er inde på den glidebane, hvor han anerkender, at Grønland ligger i periferien af USAs territorium, og det er jo fuldstændig fantastisk, hvis det virkelig er rigtigt. Men hvis det ikke er rigtigt, minister, så sig os dog, hvad det er, ministeren mener.

Formanden:

Udenrigsministeren slutter spørgsmålet.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Jeg skal for god ordens skyld bekræfte, at Grønland ikke ligger på udkanten af amerikansk territorium. Men jeg skal igen minde om, som jeg har sagt det et par gange, at Thulebasen lå der, mindst 10 år før man forhandlede ABM-traktaten. Det er det, der som led i den meget grundige og dybtgående fortolkning af hele traktaten og dens tilblivelse er det grundlag, der har været med til at føre os frem til de resultater, vi er nået frem til.

I øvrigt ser jeg frem til debatten den 5. marts.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 660

6) Til *ministeren for skatter og afgifter* af:

Thoft (SF):

»Kan ministeren oplyse, i hvilket omfang folketingsmedlemmers skattefrie omkostnings-tillæg anses at dække de med arbejdet forbundne udgifter?«

Skriftlig begrundelse

SF har altid gået ud fra, at omkostningstillægget ansås at dække samtlige – understreger samtlige – med arbejdet som folketings-medlem forbundne udgifter, herunder kontingenter, partiskat, udgifter ved møder, valgkamp osv.

Årsagen til spørgsmålet er, at SF har fået afdækket, at ministeren har den absurde holdning, at folketingsmedlemmer og andre med frikort til offentlige trafikmidler kan fratække befordringsudgifter, på trods af at befordringen ikke har kostet dem en krone. For at sikre, at der ikke er flere huller, stiller jeg nu ovennævnte spørgsmål.

Thoft (SF):

Jeg har altid haft den opfattelse, at folketingsmedlemmernes såkaldte skattefrie omkostningstillæg ansås at dække alle – og jeg understreger alle – de med folketingsarbejdet forbundne udgifter, herunder kontingent, partiskat, dobbelt husførelse, telefon, fortæring, og hvad man i øvrigt kan forestille sig.

Men det skal ikke være nogen hemmelighed, at jeg spærrede øjnene op, da jeg så skatteministerens svar den 9. februar 1987 på et spørgsmål af mig i skatte- og afgiftsudvalget, hvor han tager hul på, at der alligevel er fradrag for nogle udgifter, f.eks. udgifterne omfattet af ligningslovens § 9 c.

Da jeg i forbindelse med debatten om befordringsfradraget – for det er jo det, det handler om – ved, at medlemmerne, især i ministerens og andre regeringspartier, er uenige i den fortolkning, jeg lægger for dagen, nemlig at det skal omfatte alle udgifterne, ønsker jeg med dette spørgsmål at få slået fast med syvtommersøm, at omkostningstillægget skal dække alt.

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

[Ministeren for skatter og afgifter]

Hr. Thoft spørger mig, om jeg kan oplyse – og det er hans konkrete spørgsmål – i hvilket omfang folketingsmedlemmernes skattefri omkostningstillæg anses at dække de med arbejdet forbundne omkostninger.

Dertil kan jeg sige, at omkostningstillægget er en del af folketingsmedlemmernes vederlag. Tillægget har til formål at dække de med hvervet som folketingsmedlem forbundne omkostninger. Omkostningstillægget er skattefrit; dette fremgår af lov om valg til Folketinget.

Jeg er i øvrigt næppe den rette til at svare på, hvilke omkostninger omkostningstillægget er tænkt at skulle dække, da folketingsmedlemmernes aflønningsforhold ikke hører ind under Ministeriet for Skatter og Afgifter. Men til ære for hr. Thoft har jeg dog bladet lidt i Folketingets forhandlinger fra 1954 og fundet frem til, at man oprindeligt forestillede sig, at omkostningstillægget skulle dække almindelige omkostninger, som stillingen som folketingsmedlem medfører, nemlig udgifter til porto, telefonsamtaler, rejser til møder i valgkredsen og udgifter under rejse til og ophold i København under folketingsmøderne. Det er, så vidt jeg kan se, noget usikkert, hvilke udgifter man helt præcist har tænkt på, da man indførte det skattefri omkostningstillæg.

Jeg kan forstå, at hr. Thofts begrundelse for sit spørgsmål er, at hr. Thoft er utilfreds med det, han kalder min holdning til folketingsmedlemmernes befodringsfradrag. Min holdning fremgår af det forslag til ændring af ligningsloven, jeg i dag har fremsat, og som bestemmer, at folketingsmedlemmer ikke kan foretage befodringsfradrag i forbindelse med hvervet som folketingsmedlem og heller ikke i forbindelse med andre hverv eller andet arbejde, hvis frikort eller frirejse benyttes.

Thoft (SF):

Jeg er tilfreds med, at skatteministeren nu vender rundt på en tallerken, for jeg kan ikke lade være med at erindre ministeren om det svar, jeg fik den 9. februar, hvori han slår fast, at folketingsmedlemmerne, uanset at de kan benytte frikort til offentlige transportmidler, er omfattet af ligningslovens § 9 c, men jeg har forstået, at ministeren efter den omtale, der har været i dagspressen, har

fået en anden holdning, og det glæder jeg mig så over.

Men jeg vil gerne have at vide, hvorfor det skulle være et år, før vi har fået denne sag afklaret, for jeg rejste den allerede over for ministeren for et år siden. Og hvorledes agter ministeren at klare sagen for de mange, især vellønnede embedsmænd i kommuner, amter og stat, som rejser på frikort, for slet ikke at tale om journalister ved Folketingets Presseloge, der jo efter 5 års forløb også har frikort? Jeg finder det selvfølgelig urimeligt og grisk, når folketingsmedlemmer fratrækker befodringsudgifter, de aldrig har haft, og jeg er glad for, at ministeren stopper det, men det forholder sig vel ligeså med de grupper, jeg nu har nævnt.

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Det betager forhåbentlig ikke hr. Thoft noget af dagens glæde, når jeg understreger, at mit svar af 9. februar naturligvis var fuldstændig korrekt efter ligningslovens § 9 c, som vistnok blev vedtaget også med hr. Thofts partis stemmer i sin tid, og som simpelt hen går ud på, at disse udviklede regler om befodringsfradrag skal erstattes med en ganske klar regel om, at man har et automatisk fradrag udelukkende bestemt af afstanden mellem hjem og arbejdsplads. Og disse regler gælder for hele landet, og det har intet at gøre med frikort eller andet. Nu er hele Folketinget imidlertid blevet opmærksom på, at disse regler er uhensigtsmæssige for så vidt angår folketingsmedlemmer, og derfor ændres loven på dette punkt.

Thoft (SF):

Jeg skal for en ordens skyld og til en sidste opsummering sikre mig, at jeg har forstået ministerens svar korrekt. Jeg har forstået, at det er Skatteministeriets og skatteministerens opfattelse, at folketingsmedlemmernes omkostningstillæg skal dække samtlige de med arbejdet forbundne udgifter og, såfremt ministerens forslag til ændring af ligningsloven bliver vedtaget, altså også befodringsfradrag.

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Jeg synes, jeg ganske klart har redegjort for min holdning til de spørgsmål, hr. Thoft har rejst, og jeg har intet at tilføje, men kan

[Ministeren for skatter og afgifter]

kun henholde mig til, hvad jeg allerede har sagt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 672

7) Til *miljøministeren* af:

Løvig Simonsen (S):

»Med hvilken begrundelse har ministeren tilsidesat procedurereglerne i forbindelse med udflytningen af Skov- og Naturstyrelsen til Hørsholm?«

Skriftlig begrundelse

Det fremgår af Hovedstadsrådets behandling af udflytningen, at sagens akter tilbagesendes med beklagelse, og at staten har truffet afgørelse i sagen uden at afvente Hovedstadsrådets udtalelse.

Løvig Simonsen (S):

Miljøministeren har til finansudvalget fremsendt et aktstykke om udflytning af Skov- og Naturstyrelsen fra de nuværende lokaler i Amaliegade og i skovområdet til Hørsholm.

I § 16 i regionplanlægningsloven hedder det om hovedstadsområdet bl.a., at der skal gives Hovedstadsrådet lejlighed til at udtale sig, inden en statslig myndighed træffer beslutning om beliggenheden eller udførelsen af et større anlæg eller institutioner.

Ganske vist har miljøministeren forespurgt Hovedstadsrådet den 16. november, men ministeren afventede ikke svar fra Hovedstadsrådet, før han fremlagde sit aktstykke i finansudvalget. Selv om miljøministeren har gjort opmærksom på dette forhold, finder jeg alligevel, at miljøministeren har bedt om tilslutning til et aktstykke, forinden afgørelse fra Hovedstadsrådet forelå.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for boligministeren, under hvis ressort tilvejebringelse af lokaler til Skov- og Naturstyrelsen henhører.

Boligministeren har oplyst følgende:

»Når en større statsinstitution som f.eks. Skov- og Naturstyrelsen skal placeres, foreskriver § 16 i lov om regionplanlægning for hovedstadsområdet, at Hovedstadsrådet skal

have lejlighed til at udtale sig forinden. Staten fik tilbudt lejemålet i Hørsholm i november 1986, og spørgsmålet om placeringen af Skov- og Naturstyrelsen i Hørsholm blev af Boligministeriet forelagt Hovedstadsrådet allerede den 25. november 1986. Udlejer var bekendt med, at indgåelse af et lejemål forudsatte finansudvalgets tiltrædelse, og at en lejekontrakt først kunne underskrives, når Hovedstadsrådets udtalelse forelå. Da udlejer også forhandlede med en anden potentiel lejer af lokalerne, var det et krav fra udlejer, at sagen hurtigst muligt blev forelagt finansudvalget. Dette skete den 16. december 1986, hvor finansudvalget tiltrådte, at staten indgik lejemålet. Finansudvalget var i ansøgningen orienteret om, at Hovedstadsrådets udtalelse endnu ikke forelå. Kontraktens underskrift afventede nu Hovedstadsrådets udtalelse, som forelå den 10. februar 1987. Jeg kan således sige, at der ikke har været tale om, at staten har indgået lejekontrakt uden at afvente Hovedstadsrådets udtalelser.«

Jeg kan henholde mig til boligministerens oplysninger.

Løvig Simonsen (S):

Jeg kan godt forstå, at miljøministeren henholder sig til det svar, der er givet af boligministeren, men det fritager vel ikke miljøministeren fra ansvaret for at følge sin egen planlovgivning, og jeg vil gerne henvise til et cirkulære af 11. oktober 1984 fra Planstyrelsen til samtlige ministerier, der fremhæver det forhold og tilføjer, at forelæggelse for regionplanmyndigheden bør ske i god tid, dels af hensyn til, at den regionplanmæssige behandling kan ske uden forsinkende virkning, dels for at der om fornødent stadig vil være mulighed for i et samarbejde at ændre lokaliseringen. Når man henvender sig til Hovedstadsrådet den 25. november, men får aktstykke vedtaget den 16. december, uanset hvad man har skrevet i aktstykket, er det vel ministerens ansvar at følge sin egen planlovgivning. Det er i hvert fald ikke sket her. Kan ministeren bekræfte dette?

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Som hr. Løvig Simonsen er bekendt med, vedtog man oprettelsen af Skov- og Naturstyrelsen, hvilket forudsatte, at der var skaffet nye lokaler, og derfor var tidsfristen kort.

[Miljøministeren]

Af de muligheder, der forelå, måtte jeg skønne, at den mulighed, der her var givet, var den bedste. Det er baggrunden for, at fremgangsmåden har været, som tilfældet er.

I øvrigt er jeg meget enig med spørgeren i, at man skal overholde de intentioner, der ligger i planlovene.

Løvig Simonsen (S):

Jeg er tilfreds med, at ministeren erkender, at han ikke har fulgt sine egne retningslinjer i cirkulæret. Det er jo også derfor, Hovedstadsrådet tilbagesender sagen uden at tage stilling. Jeg går så ud fra, at det ikke vil ske fremover.

Miljøministeren (Chr. Christenen):

Jeg må afvise tolkningen af mit svar i retning af, at jeg ikke har overholdt planlovgivningens bestemmelser. Det er tilfældet.

Løvig Simonsen (S):

Hvis det er tilfældet, vil jeg bede ministeren bekræfte, at det er korrekt, at man skal spørge i god tid, men 25. november, når man forelægger aktstykket den 16. december, er ikke i god tid, hr. minister. Det går jeg ud fra vi er enige om.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Baggrunden var, at den givne tidsramme var så kort, som jeg har beskrevet før.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 694

8) Til *miljøministeren* af:

Margrete Auken (SF):

»Agter ministeren at tage initiativ til, at der på næste møde i Oslokommissionen i juni 1987 fremlægges et – gerne fællesnordisk – forslag om afvikling af havafbrænding, der indeholder en beskrivelse af alternativerne til at afbrænde kemisk affald på havet samt en kritik af havafbrændingsteknologien, jf. kommissorium for den fælles LDC/OSCOM teknisk/videnskabelige arbejdsgruppe?«

Skriftlig begrundelse

Som bekendt var Danmark den drivende kraft bag Oslokommissionens (OSCOMs)

vedtagelse i 1981, at havafbrænding af kemisk affald er en midlertidig affaldsbortskaffelsesmetode, og at der inden 1990 skal besluttet en dato, hvorefter havafbrænding af kemisk affald på Nordsøen og Nordøstatlanten er forbudt.

Beslutningen (annex 4) er endnu ikke ratificeret af Island, Vesttyskland, England, Portugal, Spanien og Belgien og træder ikke i kraft, før dette er sket.

I forbindelse med Nordisk Råds session i Reykjavik i marts 1985 udtalte Nordisk Ministerråd, at havafbrænding af kemisk affald må stoppes 1. januar 1990 eller snarest derefter. Man enedes også om, at de nordiske lande samlet skulle kontakte de lande, der endnu ikke havde ratificeret beslutningen fra 1981 – det har Island som nævnt endnu ikke gjort. Endelig udtalte Ministerrådet, at OSCOMs behovsanalyse (gennemgang af alternativer med henblik på at fastsætte slutdato for havafbrænding) skulle færdiggøres hurtigst muligt, og at fremlæggelsen for OSCOM skulle udarbejdes mellem de nordiske lande på embedsmandsniveau.

De nordiske embedsmænd har imidlertid besluttet ikke at bidrage til, at der findes landbaserede alternativer til afbrænding af – hovedsagelig – kloreret organisk affald, på trods af at en sådan viden måtte forventes at være veludviklet i de nordiske lande og i øvrigt prioriteret af ECEs miljøkomité i dens arbejde med at finde alternativer netop til kloreret organisk affald.

Af besvarelser på spørgsmål nr. S 331 og 332 den 29. maj 1986 (MPU, alm. del, bilag 524) fremgår det, at ministeren har bedt Miljøstyrelsen om at overveje at gennemføre en selvstændig vurdering af et kommissorium for en fælles arbejdsgruppe nedsat af Londonkonventionen og Oslokommissionen. I samme besvarelser siger ministeren, at han vil arbejde for, at der allerede på Oslokommissionens møde i juni kan fastsættes en dato for ophør af afbrænding til havs.

På baggrund af Folketingets dagsorden fra den 10. februar 1987 vil det være naturligt, at ministeren giver dette tilsagn, således at en fælles nordisk udtalelse fra Nordisk Ministerråd i forbindelse med Nordisk Råds session sidst på måneden kan sætte skub i arbejdet og forhåbningerne om, at afbrændingen af over 100.000 t/år af giftige kemikalier

[Margrete Auken]

325 km syd-sydvest for Esbjerg afvikles i stedet for at udvikles.

Margrete Auken (SF):

I disse dage kan man komme til at opleve, at vi skal vende Dalgas på hovedet og sige: hvad indad tabes, må udad vindes, for selv om der er ved at gå kage i vores miljøforanstaltninger herhjemme, kan vi jo godt gøre noget udadtil. Begge de områder, som dette og det næste spørgsmål berører, er områder, som er herligt ubesværlige for Danmark. Vi har lykkeligvis ikke a-kraft, og vi brænder ikke kemikalieaffald af på havet.

Dertil kommer den glædelige oplysning, som jeg kan give, at Vesttyskland inden for de sidste, jeg tror, det er 14 dage, har ratificeret protokollen om havafbrænding. Det fremgår af mit spørgsmål, at Vesttyskland ikke har ratificeret. Det er altså ikke rigtigt. De er heldigvis kommet med nu. Det er en styrkelse af sagen, som i øvrigt står temmelig svagt, og jeg håber meget, at ministerens besvarelse nu vil bringe den et par mil fremad og også leve op til vores dagsorden fra forrige tirsdag.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg vil gerne indledningsvis understrege, at de danske repræsentanter på møder i bl.a. Oslokommissionen har tilkendegivet, at havafbrænding er en uacceptabel bortskaffelsesmetode – en holdning, der for øvrigt deles af de andre nordiske lande – samt at der eksisterer landbaserede alternativer. Man arbejder derfor fra dansk og nordisk side på at finde en dato for afvikling af havafbrænding.

Jeg kan oplyse, at man på det nylig afholdte møde i det nordiske kontaktudvalg for havforurening blev enige om, at Norge som depositarregeringen for Oslokonventionen på det førstkomende Oslokommissionsmøde, der finder sted i juni måned i år, fremsætter et fælles nordisk forslag, herunder en tidsplan for afvikling af eksisterende havafbrændinger samt udstedelse af nye tilladelser. Forslaget vil blive drøftet på mødet i Nordisk Ministerråd sidst på måneden.

Jeg vil for øvrigt bede Miljøstyrelsen overveje, hvorvidt det vil være hensigtsmæssigt at beskrive alternativet til havafbrænding samt kritisere havafbrændingsteknologien som fremført af spørgeren.

Margrete Auken (SF):

Jeg vil gerne takke for svaret. Jeg ved godt, at vi har sagt tingene mange gange, men det er godt at høre en gang til, at denne politik fortsætter.

Jeg er ikke helt tilfreds med, at vi først kommer ud med en klar melding til mødet i juni. Ministeren er bekendt med, for det har jeg fortalt ham, at der er et fælles møde i Londonkommissionen og i Oslokommissionen her i april, og til det møde skulle der meget gerne ligge et velbegrundet og også gerne et fælles forslag. Her må jeg lige minde ministeren om, at vi har vedtaget det velbegrundede i Folketinget for en uge siden, så jeg håber, Miljøstyrelsen har tænkt sig at følge Folketingets vedtagelser, når ministeren foreslår, at vi kommer med et velbegrundet forslag. Jeg vil altså bede ministeren her bekræfte vores dagsorden fra sidste uge om, at forslaget skal være velbegrundet.

Jeg vil også bede ministeren love mig, at det forslag kommer allerede til april mødet, at vi altså ikke venter til mødet i Oslokommissionen i juni.

Endelig vil jeg bede ministeren love mig, at det – selv om det ikke bliver et fællesnordisk forslag, hvad jeg selvfølgelig vil foretrække, og hvad jeg ved ministeren også selv vil – så i det mindste bliver et dansk forslag, sådan som vi har vedtaget, altså et velbegrundet dansk forslag, hvor både alternativerne og teknologien er ordentligt beskrevet.

Jeg vil i øvrigt også bede ministeren svare på, hvis han kan, om han er bekendt med, om Island har tænkt sig at ratificere den protokol, som de altså i Reykjavik i 1985 erklærede sig som tilhængere af; det er ikke nok at erklære sig som tilhænger – man må i gang med at ratificere.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg kan sige til spørgeren, at vi har for vane at følge Folketingets dagsordener, og dermed er også sagt, at det skal være et velbegrundet forslag. Nu drøfter vi det på miljøminister mødet om en uges tid, og vi er meget opmærksomme på april mødet. Island kan jeg ikke svare for. Men jeg kan sige, at jeg har bedt Miljøstyrelsen om at overveje, om det vil styrke Danmarks position ved de kommende drøftelser i London- og Oslokommissionen om havafbrænding, hvis der fra

[Miljøministeren]

dansk side blev foretaget en saglig vurdering af en række spørgsmål vedrørende havafbrænding. Disse spørgsmål indgår jo i kommissoriet for den fælles arbejdsgruppe om havafbrænding inden for Oslo- og Londonkonventionen.

Jeg kan meddele spørgeren, at disse overvejelser har resulteret i, at Danmark til det kommende fælles arbejdsgruppemøde om havafbrænding vil fremlægge et dokument, der tager stilling til dette kommissorium, og som redegør for den danske havafbrændingspolitik. Jeg kan tilføje, at dokumentet navnlig vil beskæftige sig med mulighederne for at anvende landbaserede alternativer til den uacceptable havafbrænding. Det er den danske opfattelse, at der findes praktisk anvendelig teknologi til bortskaffelse på land.

Margrete Auken (SF):

Jeg vil gerne takke ministeren for svaret, men så er jeg nødt til at gøre ministeren opmærksom på, at det ikke er helt i overensstemmelse med, hvad ministeren sagde før. Ikke at der er en direkte modsætning, men det er en klar skærpelse i forhold til det noget vage udsagn om, at man ville overveje, om der skulle komme veldokumenterede forslag, og det er også en klar præcisering af, at det er allerede nu ved april mødet, det skal foreligge, og at det altså ikke er Miljøstyrelsen, der skal afgøre, om der skal være veldokumenterede forslag, men Folketinget, og det har Folketinget afgjort. Miljøstyrelsen – det kunne vi jo høre på ministerens svar i sidste uge – har hidtil, muligvis af ressourcegrunde, vægret sig ved at lave det arbejde. De har nu fået pålæg om, at det ikke er Miljøstyrelsen, men os, der skal afgøre det, og at det skal være i overensstemmelse med den politik, som vi herindefra har bedt ministeren om at føre og som ministeren selv har støttet, så lad nu lige dette være helt klart.

Endelig vil jeg sige, at jeg tror, det er en god idé at få Norge til at præcisere det på mødet i juni, under forudsætning af at det er godt nok.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 695

9) Til miljøministeren af:

Margrete Auken (SF):

»Kan ministeren støtte det irske forslag til Pariskommissionen om, at nukleare installationer skal anvende den bedste tilgængelige teknologi (best available technology) til nedbringelse (minimize) og fjernelse (elimination) af radioaktive udledninger til det marine miljø, og vil ministeren i givet fald arbejde for, at Nordisk Ministerråd udtrykker en tilsvarende støtte i forbindelse med sessionen i Helsingfors sidst i februar?«

Skriftlig begrundelse

I 1984 vedtog Pariskommissionen en nordisk anbefaling om, at oparbejdningsanlæg for brugt atombrændsel skal anvende den bedste tilgængelige teknologi for at minimere udledningerne af radioaktive stoffer. De to væsentligste kilder var og er oparbejdningsanlægget la Hague (Frankrig) og Windscale/Sellafield. Endnu et britisk værk er planlagt i det nordligste Skotland, Dounreay, hvorfra der også vil blive udledt radioaktivt spildevand på trods af vedtagelserne i Pariskommissionen og stor opstand især i Norge og på Orkneyøerne.

På mødet i 1985 blev den nordiske anbefaling udvandet sådan, at udledningerne kun skal reduceres (reduce) og ikke nedbringes (minimize). Samtidig blev det besluttet, at dette skulle gælde alle nukleare installationer.

I 1986 foreslog Irland, at alle nukleare anlæg skal anvende den bedste tilgængelige teknologi for at nedbringe og fjerne radioaktive udledninger. Danmark, Vesttyskland, Island, Norge og Irland støttede dette. Portugal, Spanien og Sverige kunne acceptere indholdet, men ville have formuleringen ændret. Frankrig, England og EF kunne ikke acceptere det irske forslag. Formanden for Pariskommissionen konkluderede, at der ikke var enighed, og at anbefalingen fra 1985 derfor stadig var Pariskommissionens politik. Der kunne dog være krævet afstemning (2/3 flertal).

I november 1986 genfremsatte irerne forslaget i forbindelse med et arbejdsgruppemøde om radioaktive udledninger m.m. Forslaget skal derfor behandles igen på Pariskommissionens tekniske arbejdsgruppemøde (TWG) den 16.-20. marts og på det 9. kommissionsmøde den 1.-3. juni.

[Margrete Auken]

Det vil være strategisk rigtigt at arbejde for, at Nordisk Ministerråd i forbindelse med sessionen i Helsingfors udtrykker støtte til det irske forslag, i det mindste med hensyn til Windscale/Sellafield og Dounreay. Det vil givet påvirke forhandlingerne i Pariskommissionens tekniske arbejdsgruppe (TWG) i marts og arbejdet op til kommissionsmødet i juni.

Ministeren bør i øvrigt overveje udarbejdelsen af en selvstændig dansk eller nordisk vurdering af, hvad der er den bedste tilgængelige teknologi til behandling af brugt atomaffald og til oparbejdning af brugt atomaffald. Som bekendt har den svenske regering nu taget afstand fra oparbejdning som en løsning på problemerne med det brugte atombrændsel fra kraftværkerne.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg kan bekræfte, at Danmark har støttet det irske forslag til Pariskommissionen om en stramning af rekommandationen vedrørende radioaktive udledninger til havet, således som det jo fremgår af begrundelsen for spørgsmålet.

Jeg kan i øvrigt bekræfte, at det fortsat vil være den danske politik at støtte det irske forslag. På mødet i Nordisk Ministerråd i næste uge vil de nordiske miljøministre drøfte spørgsmålet om en fælles nordisk reaktion over for de britiske myndigheder vedrørende planerne om udbygningen af oparbejdningsanlægget i Dounreay.

I forbindelse med den diskussion vil jeg over for mine nordiske kollegaer rejse spørgsmålet om de nordiske landes støtte til det irske forslag i Pariskommissionens fremtidige arbejde.

Margrete Auken (SF):

Tak for svaret, som jeg måske er lidt mere valen over for.

Den danske politik kender vi, den har ikke været særlig god; den har været tilbageholdende, og den har i alt for høj grad fulgt briternes vurdering af, hvad »the best available technology« er for noget, og det er stort set deres egne fornyelsesprogrammer, de har kaldt sådan.

Det var godt at få en klar tilkendegivelse af, at det er det irske forslag, man støtter, men jeg synes, ministeren skal gøre sig meget

store anstrengelser for at få først og fremmest Sverige med her. Her er Island for en gangs skyld på plads, oven i købet i fysisk forstand på plads. Det plejer de ikke at være.

Det er altså en sag, der har optændt Norge og Island, fordi Dounreay kommer. Det, jeg spurgte om, drejer sig faktisk ikke om Dounreay. Det drejer sig om Sellafield og la Hague først og fremmest, og det er Sellafield og la Hague, vi snakker om her, der skal bruge den teknologi, som de kvier sig ved, Frankrig, fordi de er imod kontrolforanstaltninger, og briterne, fordi de er imod overhovedet at gøre noget som helst.

Jeg vil bede ministeren her love, at Danmark forbereder et nordisk forslag om muligt, men i hvert fald støtter det irske forslag. Jeg tror også, det skulle være muligt at få det nordiske med, at vi får en klar melding om, hvorfor Sverige ikke er med, hvis Sverige ikke er med på den her sag, og at vi ikke lader os vælte af, at Irland har taget munden vel fuld og sagt alle a-anlæg, men at vi siger: o.k., alle atomoparbejdningsanlæg i Europa, for det er jo det, det drejer sig om, så Sverige ikke har den undskyldning for at kravle ned under bordet, når den her beslutning skal tages.

Altså en tilkendegivelse fra ministeren om, at vi så vidt muligt i næste uge i Helsingfors får en klar fællesnordisk melding om støtte til det irske forslag og ikke den engelske definition af det irske forslag, og det er altså på teknologi og ikke en protest mod Dounreay, som jeg deler og meget gerne støtter ministeren i at lave. Nu er vi inde på at eliminere og fjerne radioaktive udledninger fra den fantastiske miljøskandale, som Windscale er.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg skal være meget opmærksom på den svenske holdning, men jeg har ikke for vane at love noget på andres vegne, før jeg har talt med dem om det. Jeg kan love, at jeg skal gøre, hvad jeg kan for at overbevise dem om det fornuftige i, at vi får et fællesnordisk forslag.

Margrete Auken (SF):

Der var én ting til, som ministeren også som følge af mit spørgsmål burde markere, og det er, om man vil overveje at lave en selvstændig nordisk vurdering af, hvad »den

[Margrete Auken]

bedst tilgængelige teknologi« er – altså i forlængelse af problemet med, at briterne kalder deres innovationer for denne teknologi – om vi kan få et forslag fra den danske regering om, at vi laver et fællesnordisk vurderingsarbejde af »the best available technology«.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Det vil jeg overveje.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 648

10) Til statsministeren af:

Poulsgaard (FP):

»Hvornår vil statsministeren give sine ministre besked på, at de ikke skal love befolkningen skattelettelse, når det er regeringens politik at gennemføre skatteforhøjelser?«

Skriftlig begrundelse

Det er en kendsgerning, at aldrig nogen sinde er skattetrykket steget så voldsomt som under den nuværende regering. Endvidere er det lige så sikkert som amen i kirken, at de lønstigninger, der er blevet gennemført i den offentlige sektor, vil medføre nye skattestigninger.

I den situation er det fuldstændig malplaceret, at statsministerens ministre, f.eks. industriministeren, for at erobre en plads i Folketinget lover skattelettelse.

Derfor håber spørgeren, at statsministeren vil indskærpe sine ministre, at man ikke skal tale imod kendsgerningerne.

Poulsgaard (FP):

Da statsministeren tiltrådte, fik vi at vide, at nu skulle det være lettere at være dansker. Jeg kunne godt tænke mig, at statsministeren tog ud og spurgte landmænd, industrien og andre, om det er blevet let at være dansker. Det er det ikke.

Vi fik også at vide, dengang statsministeren tiltrådte, at nu skulle det være slut med de dér ministerrejser. Aldrig har vi haft en regering, der rejste så meget som den nuværende.

Det er klart, at når statsministeren tager så let på løfterne, så kan ministre også falde af i svinget. Derfor er det forståeligt, at indu-

striministeren er kommet til at sige: vi vil have skattelettelse, vi ønsker skattelettelse. Men én ting er at ønske. Noget andet er de barske realiteter. Jeg vil gerne gøre statsministeren opmærksom på, at nu vedtager vi jo 12 mia. kr. til miljøforbedringer. Vi vedtager, at vi skal bygge en Storebæltsbro. Vi har givet de offentligt ansatte en ordentlig lønstigning. Hvordan hænger det sammen med, at ministre kan love skattelettelse? Derfor mit spørgsmål.

Jeg håber, at statsministeren vil indskærpe regeringens medlemmer, at de ikke må rende rundt og love skattelettelse, når man ikke kan gennemføre det.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Hvis hr. Poulsgaard ikke har noget imod det, vil jeg tillade mig først og fremmest at besvare spørgsmålet på grundlag af den formulering, hr. Poulsgaard valgte, da han indgav det til Folketinget.

Firkløverregeringen arvede som bekendt et budget med et underskud på 80 mia. kr. Det svarede dengang til ikke mindre end 31 pct. af de samlede offentlige udgifter. Nu er dette underskud væk. En væsentlig del af underskuddet er fjernet gennem en nok så stram udgiftspolitik. Resten er blevet dækket gennem forøgede skatteindtægter. Det har nu ført til den ønskede balance mellem statens udgifter og indtægter. Man kan sige det sådan, at hver krone, vi gav ud i fjor, skaffede vi også hjem gennem indtægter i fjor.

Men der skal da ikke være nogen tvivl om, at regeringen har det mål at skabe et forsvarligt grundlag for et lavere skattetryk gennem en videreførelse af vor økonomiske politik. Skattetrykket er på grund af gamle underskud i disse år højere, end regeringen ønsker. Men det tager nogen tid, inden vi når frem til, at forudsætningerne er opfyldt, så skattetrykket kan lempes.

Poulsgaard (FP):

Ja tak, hr. statsminister. Den historie kender vi godt. Jeg går ud fra, at når en minister tager rundt og holder møder og siger: nu skal vi have skattelettelse, så forestiller i hvert fald de tilhørere sig, der hører den minister, at det sker til næste år.

Statsministeren ved lige så godt som jeg, at skattelettelse ligger langt, langt ude i

[Poulsgaard]

fremtiden, det bliver ikke i dette århundrede. Der er overhovedet ikke basis herfor med den førte politik, og regeringen har ikke vist vilje til skattelettelser, det er det fortvivlede ved det.

Der er ikke basis for det, og derfor synes jeg, at skal vi have en lille smule tiltro til den regering, vi har, så må man i det mindste kunne forlange, at den holder sig til kendsgerningerne, når man tager ud og snakker til folk, og ikke bare prøver på af fiske nogle stemmer.

Derfor kan jeg ikke sige, at jeg er tilfreds med statsministerens svar, men det var det, jeg havde ventet; det vil jeg gerne sige.

Pia Kjærsgaard (FP):

Statsministeren siger, at regeringen har arvet et underskud på 80 mia. kr. Jeg vil bare høre, om statsministeren er enig med mig i, at i hvert fald ét parti og mange gange flere, deriblandt Det Konservative Folkeparti, har været med i de forlig sammen med Socialdemokratiet, som har gjort, at vi fik det store underskud på 80 mia. kr.

Og så vil jeg godt høre, om statsministeren kan angive noget årstal for, hvornår skattetrykket kan lettes i Danmark. I starten af sin regeringstid var statsministeren ude med et bud på, at betalingsbalanceunderskuddet skulle være afskaffet i 1988. Det erkender statsministeren desværre ikke kan lade sig gøre. Desværre er det steget meget, meget mere, end selv statsministeren havde forestillet sig.

Jeg vil godt have svar på de to spørgsmål: er statsministeren enig med mig i, at man selv har været med til at frembringe det underskud? Hvornår forventer statsministeren at skattetrykket i Danmark kan lettes?

Statsministeren (Poul Schlüter):

Jeg synes, det er lidt synd, at fru Pia Kjærsgaard, som ikke hører til de sjældneste talere her i salen, nu forsøger at hjælpe hr. Poulsgaard. Det er tydeligt, at han klarer sig meget bedre på egen hånd. Men jeg vil da gerne besvare fru Pia Kjærsgaards spørgsmål.

Jo, det er sandt, at en lang række af de udgifter på statens budget, som igennem årtier er blevet vedtaget her i folketingsalen, er vedtaget med tilslutning fra både de nuvæ-

rende regeringspartier og oppositionspartierne. Sådant er det. Men da vi skulle tage fat på den svære opgave at få de 80 mia. kr. barberet ned, bl.a. gennem barske besparelser, stod regeringen i forhold til oppositionen nok så ensomt, og langt de fleste af disse besparelser har vi måttet gennemføre med et flertal bestående af regeringspartierne, Det Radikale Venstre og ofte, men ikke altid, Fremskridtspartiet.

Jeg anser det for sandsynligt, at der med en fortsat genopretningspolitik vil kunne skabes grundlag for lempelse af skattetrykket i løbet af Folketingets næste 4-års valgperiode. Så der går nogle år.

Jeg vil sige til hr. Poulsgaard, at det, der over en årrække bestemmer, hvor store skatter der nødvendigvis skal opkræves i det danske samfund, selvsagt er udgifternes størrelse. Man kan nogle år operere med underskud, men man kan ikke blive ved med det. I det lange løb er det udgifternes niveau, som afgør skatternes størrelse, og jeg synes, det er opmuntrende, at hvor udgiftstrykket i 1982 var 61,7 pct. af vores samlede velstand, vores bruttonationalprodukt, er det dog faldet i 1986 så langt ned som til 56,7 pct. Det er ikke nok, men det er et langt skridt i den rigtige retning.

Det er regeringens mål at tilvejebringe forudsætningerne for et lavere skattetryk. Nu er vi nået så vidt, at vi dog har balance i statsfinansierne. Det lavere skattetryk kan vi få, efterhånden som betalingsbalanceunderskuddet går betragteligt ned og de enorme ekstraordinære renteudgifter på 55 mia. kr. går betragteligt ned, men heller ikke før. Så bliver der omsider luft i systemet.

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg kan forstå, at statsministeren ikke kan give mig noget nøjagtigt årstal, og jeg kan godt forstå, at statsministeren er blevet mere forsigtig med sine forudsigelser. Det er der ikke så meget at sige til. Men vi kan altså forstå, at det skal ske i den næste valgperiode. Jeg opfatter det som valgflæsk, men det kan så være min vurdering, måske også andres.

Jeg vil godt sige til statsministerens orientering, at det drejer sig ikke om at hjælpe nogen som helst. Det drejer sig om, at skattelettelser altid har stået på Fremskridtspartiets

[Pia Kjærsgaard]

program. Derfor er det meget naturligt, at vi deltager i denne debat, og at vi forsøger at holde statsministeren og hans ministre fast på de udtalelser, de kommer med. Men jeg kan forstå, at industriministeren er blevet sat på plads af statsministeren i denne sag.

Formanden:

Det her er spørgetid. Jeg kunne ikke høre noget spørgsmål i det sidste indlæg.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Jeg vil gerne have lov til at svare på det spørgsmål, fru Pia Kjærsgaard ikke stillede.

Vi kender alle industriministerens udtalelser. Jeg er ikke uenig med industriministeren. Jeg mener, vi fortsat skal fastholde som et mål, at vi skal tilvejebringe forudsætningerne for en lempelse af skattetrykket, og jeg tør nok sige, at industriministerens indsats i denne sag fører hurtigere til målet end Fremskridtspartiets.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftlig besvarede spørgsmål:

Formanden:

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige besvarelser af spørgsmål stillet af følgende medlemmer af Folketinget:

Pia Kjærsgaard: spm. nr. S 532
 Henning Nielsen: spm. nr. S 542
 Jytte Andersen: spm. nr. S 545
 Margrete Auken: spm. nr. S 550
 Leif Hermann: spm. nr. S 555, 556, 587 og 621
 Annelise Gotfredsen: spm. nr. S 560
 Dohrmann: spm. nr. S 562
 Tinning: spm. nr. S 570 og 602
 Jes Lunde: spm. nr. S 571
 Birgith Mogensen: spm. Nr. S 572
 Kaj Poulsen: spm. nr. S 575-577
 Albrechtsen: spm. nr. S 582, 592, 606 og 618-620
 Poulsgaard: spm. nr. S 585
 Agerschou: spm. nr. S 586, 588 og 605
 Bjørn Westh: spm. nr. S 589
 Stavad: spm. nr. S 591
 Birthe Hansen: spm. nr. S 593

Joanna Rønn: spm. nr. S 594
 Collet: spm. nr. S 595
 Elisabeth Bruun Olesen: spm. nr. S 597
 Jytte Hilden: spm. nr. S 598 og 599
 Arne Jensen: spm. nr. S 600
 Pelle Voigt: spm. nr. S 607
 Tove Lindbo Larsen: spm. nr. S 608
 Carsten Andersen: spm. nr. S 611
 Lilli Gyldenkilde: spm. nr. S 628.

Spm. nr. S 532

Til *finansministeren* (20/1 87) af:

Pia Kjærsgaard (FP):

»Vil ministeren give en komplet opstilling med navns angivelse over, hvilke ekstra job folketingsmedlemmer i kraft af deres folketingsmandater besidder, samt hvad disse giver i vederlag pr. år fra de offentlige kasser?«

Begrundelse

For nylig bevilgede et stort flertal af Folketingets medlemmer sig selv en lønforhøjelse på 35 pct. Udgangspunktet var fra forslagsstillernes side et lønfefterslæb, men under debatten blev det ikke oplyst, hvilke stats-, amts- og kommunalopgaver der sideløbende tildeles nogle udvalgte folketingsmedlemmer. Der kan f.eks. være tale om bestyrelsesposter, radiorådsposter, ligestillingsformandsposter samt andre tillidshverv, der giver et afkast.

Svar (10/2 87):

Finansministeren (Palle Simonsen):

Bestemmelser om betaling til folketingsmedlemmer for varetagelse af hverv som formænd for eller medlemmer af råd, nævn, kommissioner, udvalg og lignende indgår i Finansministeriets cirkulære af 4. juni 1986 om særskilt vederlæggelse m.v. De heri optagne regler, der udsendtes på grundlag af anbefaling fra Lønningsrådet og efter tilslutning fra finansudvalget, bygger på tidligere fulgte retningslinjer for ydelse af vederlag, således som disse navnlig blev fastlagt af finansudvalget ved en honorargennemgang i 1978.

I medfør heraf kan folketingsmedlemmer som udgangspunkt få særlig betaling for virksomhed i kollegiale organer med den be-

[Finansministeren]

grænsning, at der ikke kan ydes særskilt vederlag til folketingsmedlemmer for hverv, i hvilke de pågældende repræsenterer Folketinget og udfører arbejde af lovforberedende karakter. Sager, hvori der fremsættes forslag om særligt vederlag til folketingsmedlemmer, kan ikke afgøres af Finansministeriet uden forudgående forelæggelse for Lønningsrådet.

De nævnte regler gælder for folketingsmedlemmers virksomhed i statslige råd og nævn m.v. Under Finansministeriets forretningsområde henhører derimod ikke spørgsmål om vederlag til folketingsmedlemmer for hverv, som de i kraft af folketingsmandatet bestrider uden for staten.

Finansministeriet kan derfor ikke give oplysninger om sådanne hverv, hvortil bl.a. ville henhøre eventuelle amts- og kommunalopgaver som nævnt i begrundelsen for det stillede spørgsmål. I denne forbindelse kan tillige oplyses, at fastsættelse af vederlag for virksomhed i radiorådet ikke henhører under Finansministeriet. Endvidere kan for så vidt angår det ligeledes i begrundelsen omtalte hverv som formand for Ligestillingsrådet bemærkes, at det for udpegningen til dette hverv ikke er nogen betingelse, at vedkommende er medlem af Folketinget. Det for hvervet godkendte vederlag udgør for tiden 87.149 kr. årlig.

Med hensyn til de hverv, som folketingsmedlemmer i kraft af folketingsmandatet varetager i statslige udvalg m.v., tilkommer det ikke Finansministeriet løbende at registrere, hvilke medlemmer og antallet heraf der til enhver tid af Folketinget eller af partigrupperne er udpeget eller indstillet til de enkelte hverv. En opstilling som den udbedte med angivelse af navn på indehaverne af hvert enkelt udvalgshverv kan derfor ikke på det foreliggende grundlag foretages af Finansministeriet.

I overensstemmelse med de med finansudvalget i sin tid aftalte retningslinjer tilstræbes ved betalingsfastsættelsen så vidt muligt anvendt en vederlagsform, der sikrer, at betalingens størrelse påvirkes af arbejdets omfang. I en række tilfælde godkendes betalingen derfor som et vederlag pr. møde, pr. arbejdstime eller pr. sag etc. Der foretages imidlertid ikke af Finansministeriet løbende indsamling af aktivitetsoplysninger for de enkelte råd og nævn. Af følgende oversigt over de ved honorargennemgangen i 1978 og siden godkendte vederlagsordninger for hverv varetaget af folketingsmedlemmer efter udpegning af Folketinget blandt dets medlemmer fremgår derfor kun i enkelte tilfælde oplysning om de årlige vederlag:

Udvalg, råd m.v.	Hverv	Vederlagsordning (lønsatser pr. 1/10 1986)
Statens jordlovsudvalg	Medlem	84,11 kr. pr. time
Værnepligtsnævnet	Medlem	1.211,97 kr. pr. møde
Vejtransportrådet	Medlem	721,49 kr. pr. møde
Persontrafikrådet	Medlem	721,49 kr. pr. møde
Udvalget vedr. danske kulturelle anliggender i Sydslesvig	Medlem	721,49 kr. pr. møde
Det Kgl. Teaters tilsynsråd	Formand	1.211,97 kr. pr. møde
	Medlem	360,74 kr. pr. møde
Bestyrelsen for Kongeriget Danmarks Hypotekbank og Finansforvaltning	Medlem	721,49 kr. pr. møde
Landsskatteretten	Medlem	49.254,00 kr. årlig
Ligningsrådet	Medlem	17.569,00 kr. årlig
Taksationskommissionen i henhold til naturfredningsloven	Medlem	2.616,81 kr. pr. kendelse
Overfredningsnævnet	Medlem	1.211,97 kr. pr. møde
		1.660,84 kr. pr. rejsedag

Spm. nr. S 542

Til miljøministeren (22/1 87) af:

Henning Nielsen (S):

»Hvordan vil ministeren sikre, at de nødvendige foranstaltninger bliver truffet ved en

[Henning Nielsen]

akut vandforurening uden for normal arbejdstid?»

Begrundelse

I svaret på spørgsmål nr. S 349 oplyser ministeren, at Miljøstyrelsen finder det mest hensigtsmæssigt, at overvejelser om amtskommunernes beredskab på miljøområdet udskydes til efter afslutningen af overenskomstforhandlingerne, og at styrelsen er indstillet på at medvirke til at finde løsninger på de problemer, der måtte opstå.

En akut vandforurening vil jo mange gange blive ført bort med strømmen. Hvem skal tilkaldes for at tage vandprøver, finde forureningskilden osv.?

Selv om styrelsen er indstillet på at medvirke til at finde løsninger på de problemer, som måtte opstå, vil det jo ofte være for sent at bede styrelsen om hjælp, når der intet beredskab er.

Svar (9/2 87):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for Miljøstyrelsen, som har oplyst følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

»Henvendelser om akut vandforurening uden for normal arbejdstid skal rettes til politiets alarmcentral (000). Hvad der videre skal ske, er præcist beskrevet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 4/1981 om disse forureninger. Hvor der ikke er et egentligt amtligt beredskab, påhviler det alarmcentralen at tilkalde en kyndig miljømedarbejder, og oftest løses problemet ved, at en af cheferne i den amtskommunale miljøforvaltning rykker ud. I andre tilfælde får politiet – ofte via den kommunale brandinspektør – den nødvendige hjælp fra kommunale teknikere.

Som sagen står nu, kan det ikke på forhånd garanteres, at der i hvert eneste tilfælde er en kvalificeret tekniker klar til udrykning. Men på den anden side har Miljøstyrelsen ikke hørt om tilfælde, hvor politiet har måttet give op, fordi det ikke var muligt at få passende teknikerbistand.

Ordningen har således ikke efter den viden, som Miljøstyrelsen er i besiddelse af, givet anledning til miljømæssige problemer.«

Til **arbejdsministeren** (23/1 87) af:

Jytte Andersen (S):

»Vil ministeren foranledige – ved at yde statslig støtte – at KADs amtsprojekter i Vejle og på Fyn indeholdende uddannelsesstilbud til ufaglærte kvinder kan opfylde betingelserne om støtte fra EFs socialfond?»

Begrundelse

Kvindeligt Arbejderforbunds medlemmer er den befolkningsgruppe, som helt klart har den højeste arbejdsløshedsprocent, i visse områder op til 40 pct. af medlemmerne.

I to amter har forbundet etableret uddannelsesaktiviteter målrettet efter medlemmernes behov og forudsætninger. Disse projekter kan kun blive berettiget til støtte fra EFs socialfond, såfremt der gives statslig økonomisk støtte.

Svar (11/2 87):

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Jeg har den 19. januar 1987 fået en henvendelse fra Kvindeligt Arbejderforbund vedrørende disse uddannelsesforsøgsprojekter.

Jeg synes klart, at projekterne er interessante, og jeg er glad for det initiativ, som KAD har taget.

Det er dog sådan, at Arbejdsministeriet har fået mange interessante henvendelser om støtte til forsøgskurser, og Arbejdsministeriet er derfor nødt til at foretage en prioritering ud fra en samlet og mere generel overvejelse af spørgsmålet om forsøgskurser for ledige kvinder. Disse overvejelser er endnu ikke afsluttet, og jeg kan således ikke sige noget om mulighederne for at yde statslig støtte til KADs projekter.

Med hensyn til muligheden for at opfylde betingelserne for at få støtte fra EFs socialfond kan jeg oplyse, at der ikke på nuværende tidspunkt er mulighed herfor, idet fristen for at fremsende ansøgning om tilskud for kalenderåret 1987 var den 20. oktober 1986.

Det kan tilføjes, at mulighederne for at opnå støtte fra fonden i 1988 vil fremgå af »Retningslinjerne for fondens forvaltning i 1988«, som skal være fastsat af EF-Kommissionen inden den 1. maj 1987.

Til *miljøministeren* (23/1 87) af:

Margrete Auken (SF):

»Hvordan vil Danmark konkret bidrage til en ECE-protokol – en juridisk bindende beslutning på europæisk niveau – om reduktion af emissionen af kvælstofoxider fra stationære og mobile kilder ved mødet i Genèvekonventionens arbejdsgruppe den 3.–6. februar 1987?«

Begrundelse

Ifølge en rapport vedhæftet miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 88, 90 og 91, stillet af miljø- og planlægningsudvalget, vil den danske udsendelse af kvælstofoxider stige fra 231.000 tons i 1980 til 325.000 tons i 1995.

Internationale eksperter ved Nordisk Råds internationale konference om luftforurening, Stockholm 8.–10. september 1986, var enige om, at udsendelsen af kvælstofoxider skal reduceres med 75 pct., hvis miljøets »smertegrænse« ikke skal overskrides.

Alene transportsektorens emission – hvor den største kilde er bilerne – vil stige fra 85.000 tons i 1980 til 113.000 tons i 1995, mens kraftværkernes bidrag vil stige fra 121.000 tons til 156.000 tons i samme periode.

Genèvekonventionens arbejdsgruppe skal mødes den 3.–6. februar 1987 for at udarbejde en konkret protokol om reduktion i emissionerne. Forud for nedskrivningen af den tilsvarende protokol om reduktioner i emissionen af svovldioxid var der tale om et fællesnordisk udspil om reduktion på 30 pct. Den fællesnordiske holdning til svovlforureningen og det konkrete udspil er en væsentlig baggrund for, at 21 lande i Europa har underskrevet protokollen, der er juridisk bindende. Det kan forventes, at der vil være store problemer med en kvælstofoxidprotokol, da de nordiske lande ikke er kommet med et fælles udspil om procentvis reduktion, og da emissionen stiger.

Et problem for Danmark er, at vi er bundet af et EF-direktiv om bilernes udstødning, i hvert fald indtil videre. Et andet er, at regeringen tilsyneladende har lagt strategien an sådan, at der prioriteres inden for EF, således at en konsensusbeslutning om 40 pct.s reduktion kan vedtages her.

Ovennævnte tal illustrerer, at dette ikke er tilstrækkeligt, og der må i stedet satses på en repetition af den fællesnordiske strategi vedrørende svovlforureningen i Genèvekonventionen, der omfatter hele Europa.

Svar (9/2 87):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for Miljøstyrelsen, der har oplyst følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

»I de første 3 møder i NOx-arbejdsgruppen, der blev nedsat af eksekutivorganet for Genèvekonventionen ved mødet i Helsingfors i juli 1985, forsøgte de vestlige lande forgæves at få konstruktive drøftelser i gang om udformningen af en international aftale om reduktion af emissionerne af kvælstofoxider eller disses grænseoverskridende strømme. Østlandene modsatte sig en sådan drøftelse, idet de hævdede, at det mandat, der var meddelt gruppen, ikke dækkede sådanne drøftelser.

En gruppe af vestlige lande – de såkaldte »like-minded countries« – drøftede dels under de seneste møder i arbejdsgruppen, dels under den 4. samling i eksekutivorganet elementer, der kunne indgå i de mere konkretiserede drøftelser om udformning af en international aftale, der nu skal finde sted, efter at eksekutivorganet under den 4. samling fik vedtaget et udvidet mandat.

På grundlag af drøftelserne i »like-minded countries«, der omfatter Østrig, Canada, Danmark, Vesttyskland, Finland, Frankrig, Holland, Norge, Schweiz, Sverige og USA, har Sverige – efter aftale – formelt forelagt et arbejdsdokument for det 4. møde i NOx-arbejdsgruppen indeholdende overordnede alternative muligheder for formen for en aftale.

Oplægget vil blive gjort til genstand for en mere substantiel drøftelse i den pågældende landegruppe i forbindelse med NOx-arbejdsgruppens 4. møde. Egentlige kvantificeringer kan dog først forventes drøftet, når en række supplerende tekniske rapporter foreligger ved de næste møder i arbejdsgruppen.«

Spm. nr. S 555

Til *miljøministeren* (26/1 87) af:

Leif Hermann (SF):

[Leif Hermann]

»Agter ministeren at forstærke indsatsen for oprydning på gamle kemikalieopbevaringspladser efter de netop fremkomne oplysninger fra Københavns Kommune om daginstitutions- og boligbyggeri på arealer forurenede af kemikalier?«

Begrundelse

Der henvises til oplysninger i TVs Søndagsavisen den 25. januar 1987.

Svar (9/2 87):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

I mit svar på spørgsmål 251 fra miljø- og planlægningsudvalget har jeg redegjort for kemikaliedepotrådets vurdering af situationen på depotområdet, der er indeholdt i rådets redegørelse af 29. december 1986.

Jeg har endvidere redegjort for, at jeg, inden jeg foretager yderligere, afventer de forslag, som affaldsudvalget skal fremkomme med inden sommeren til eventuel opstramning af kemikalieaffaldsdepotloven og dens administration.

Jeg kan tilføje, at Miljøstyrelsen har oplyst, at der generelt i 1986 er sket en opprioritering i amtsrådenes indberetninger til Miljøstyrelsen af kemikaliedepoter, således at arbejdet med registrering og undersøgelse af gamle virksomhedsgrunde med nedgravede kemikalier er indsnævret. Flere amter har på opfordring af Miljøstyrelsen iværksat en systematisk registrering af grunde, hvor der tidligere har ligget bestemte typer af forurenende virksomheder.

Spm. nr. S 556

Til miljøministeren (26/1 87) af:

Leif Hermann (SF):

»Kan ministeren oplyse, hvilke forhold der har bevirket, at Københavns Kommune i 1982 fik gennemtruffet, at Boligselskabet Vibo trods Miljøstyrelsens veto mod en lokalplan, der muliggjorde boligbyggeri, alligevel bebyggede et areal, der indeholder affaldsstoffer fra kemisk fabrikation?«

Begrundelse

Der henvises til oplysninger i TVs Søndagsavisen den 25. januar 1987.

Svar (9/2 87):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for Miljøstyrelsen, der har oplyst følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

»Miljøstyrelsen gjorde med brev af 17. september 1980 indsigelse efter kommuneplanlovens § 26 mod Københavns Kommunes forslag til lokalplan for området begrænset af Halgreensgade, Prags Boulevard, Vermlandsgade og Holmbladsgade. Indsigelsen var begrundet i forslaget mulighed for bolig- og institutionsbebyggelse *op til forurenende virksomheder* (Dumex og Sadolin & Holmblad), og at området i forvejen er miljømæssigt belastet, bl.a. af luftforurenings- og støjgener. Spørgsmålet om fare i forbindelse med risikobetonet produktion på Dumex kommer først ind på baggrund af møde mellem Københavns Kommune og Miljøstyrelsen den 2. november 1981.

At der på lokalplanområdet skulle være forurenede med kemikalieaffald, fremgår hverken af lokalplanforslaget (som det burde ifølge Nyt fra planstyrelsen, dec. 1979) eller af andet materiale fra kommunen, jf. nedenfor, og Miljøstyrelsens indsigelse og senere ophævelse er alene en vurdering af den risiko og luftforurenings- og støjbelastning, som bebyggelsen på området vil blive udsat for.

Indsigelsen mod lokalplanforslaget blev ophævet med Miljøstyrelsens brev af 16. april 1982, idet Miljøstyrelsen betingede sig, at »magistraten senest 1 måned fra denne skrivelser dato over for Miljøstyrelsen tilkendegiver, at man agter at gennemføre en fornyet risikovurdering i forlængelse af ovenstående bemærkninger, og at det på baggrund heraf sikres, at der kan udføres de fornødne foranstaltninger til imødegåelse af risikoen for uheld.«

Grundlaget for at frafalde indsigelsen var brev af 22. juni 1981 fra Københavns Kommune, overborgmesterens afdeling, hvor det nævnes, at forholdene for så vidt angår Dumex anses for tilfredsstillende. Med hensyn til Sadolin Malevarer anføres det, at man går ud fra, at der vil blive tilvejebragt tilfredsstillende miljøforhold omkring virksomheden gennem pålagte afhjælpningsforanstaltninger som meddelt i kommunens afgørelse af 9. april 1981 (skærpelse af virksomhedens pro-

[Miljøministeren]

duktionsvilkår i h.t. miljøbeskyttelseslovens § 44).

Medvirkende til ophævelse af indsigelsen var også brev af 12. marts 1982 fra Københavns magistrats 5. afdeling, hvori det på grundlag af en risikovurdering konkluderes:

»På grundlag af den foretagne risikovurdering og brandvæsenets vurdering skønner miljøkontrollen, at der ikke herved er afdækket risici, som kan tillægges betydning ved bedømmelse af forsvarligheden af det vedtagne lokalplanforslag.«

Om forureningen med kemikalieaffald kan i øvrigt oplyses, at Miljøstyrelsen i årene 1980-82 foranledigede en landsdækkende registrering af kemikalieaffaldsdepoter.

I den forbindelse udsendte Miljøstyrelsen den 10. juli 1981 en skrivelse til samtlige amtskommuner og Københavns og Frederiksberg Kommuner, hvori man angav en række virksomhedstyper, man især skulle være opmærksom på, når man foretog registreringer af pladser med deponeret kemikalieaffald. Som det første punkt i skrivelseren nævnes »galvanoindustri«, og da Københavns største galvanoindustri har været placeret på Holmbladsgadegrunden, må det undre, at Københavns Kommune ikke reagerede på denne skrivelse.

Miljøstyrelsen har således ikke haft kendskab til jordforureningen, og først den 9. december 1986 meddeler Københavns Kommune, at grunden er registreret som et kemikalieaffaldsdepot.

Det kan i øvrigt oplyses, at Miljøstyrelsen den 11. februar 1985 har gjort indsigelse mod et lokalplanforslag for området begrænset af Vermlandsgade, Prags Boulevard, Dalslandsgade og Uplandsgade (Dumex og Sadolin & Holmblad-grunden). Forslaget skal muliggøre en udvidelse af virksomhederne.

Igen er det risiko og luft- og støjforureningsgener, der er årsag til Miljøstyrelsens indsigelse. Denne indsigelse er ikke fratrukket.

Spm. nr. S 560

Til *undervisningsministeren* (26/1 87) af:

Annelise Gotfredsen (KF):

»Vil ministeren være behjælpelig med at udforme dispensationsregler fra de nye regler om uddannelse af hjemmehjælpere, så mulig-

heden for at skaffe fornødent personale ikke vanskeliggøres?«

Begrundelse

De nye uddannelsesregler må ikke være til hinder for, at man i tilfælde af mangel på hjemmehjælpere kan dispensere fra uddannelsesreglerne med henblik på at skaffe fornødent personale.

I modsat fald bringes mange ældre ud i en overordentlig vanskelig situation, og regeringens planer om, at ældre skal forblive i eget hjem længst muligt, modarbejdes.

Svar (10/2 87):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Hjemmehjælperuddannelsen er i øjeblikket en socialministeriel uddannelse etableret og drevet med hjemmel i § 14, stk. 1, i lov om social bistand.

I Undervisningsministeriet overvejes for tiden et samlet forslag til en ny efg-2. delshjemmehjælperuddannelse, en efg-2. delssygehjælperuddannelse samt en ændret basisuddannelse inden for servicefagene til en fælles social-, sundheds- og servicefagsbasisuddannelse. Dette forslag er endnu ikke færdigbehandlet. Jeg kan forsikre, at de fremførte synspunkter vil indgå i behandlingen. Jeg agter ikke at sætte navn under den nye uddannelse, medmindre der er en tilfredsstillende adgang for voksne både på den nuværende og den nye uddannelse.

Spm. nr. S 562

Til *finansministeren* (26/1 87) af:

Dohrmann (FP):

»Vil ministeren på regeringspartiernes vegne garantere, at de indgåede overenskomsttaler ikke i overenskomstperioden bliver udhulet og gjort værdiløse gennem skatte- og afgiftsforhøjelser?«

Begrundelse

I forbindelse med såvel jule- som påskepakke og senest ved gennemførelsen af den såkaldte kartoffelkur udtalte regeringen sig stærkt fordømmende om det private overforbrug. Det virker derfor selvmodsigende, når man nu går den modsatte vej og direkte fører overbudspolitik på forventet efterbevil-

[Dohrmann]

ling. Fremskridtspartiet mener, at det ville have været langt bedre og billigere at have givet lønstigninger gennem skattelettelser. De nyligt indgåede aftaler kan nemlig kun finansieres, enten ved at staten skærer sine øvrige udgifter kraftigt ned og optager store udlanslån, eller ved at regeringen i løbet af efteråret planlægger nye store skatte- og afgiftsforhøjelser.

Svar (11/2 87):

Finansministeren (Palle Simonsen):

Der er gode udsigter til, at der for hele arbejdsmarkedet kan indgås nye overenskomster uden konflikter. Det er meget glædeligt og giver virksomhederne gode muligheder for at tilrettelægge en stabil fremgang i produktionen. Da vi i den kommende fireårsperiode også skal producere os til ligevægt på betalingsbalancen, stilles der meget store krav til den økonomiske udvikling.

For det første skal de seneste års meget store fremgang i erhvervenes investeringer omsættes i en stor og stabil fremgang i produktion og eksport. Det kræver, at erhvervenes effektivitet og produktivitet forøges mærkbart i de kommende år.

For det andet må det være klart, at vi ikke både kan gå foran med nedsættelse af arbejdstiden og samtidig forhøje reallønningerne mere end udlandet. Det er derfor meget vigtigt, at der ikke i de kommende år sker lønstigninger ud over det, der er aftalt ved overenskomsterne. Det er fortsat helt afgørende for genopretningen af økonomien, at erhvervenes konkurrenceevne forbedres.

For det tredje er det afgørende, at der sker en forøgelse af den private opsparring. Den afdæmpning af det private forbrug, vi har konstateret i den seneste tid, er udtryk for, at husholdningernes opsparring stiger i lyset af skattereformen og kartoffelkuren. I en lang periode igennem 1960erne og 1970erne kunne det ikke betale sig at spare op, mens gældsstiftelse for mange ligefrem kunne betale sig. Renterne kunne således fratrækkes med en skatteværdi, der for mange var ca. ⅓, og inflationen gjorde hurtigt afdragsbyrden ved gælden meget lille. Det er nu vendt. Efter skattereformen er skatteværdien af rentefradraget reduceret til 50 pct. for alle, og i de tilfælde, hvor der skal betales forbrugsrenteafgift, er skatteværdien reelt reduceret til 30

pct. Endvidere er inflationen mere end halveret.

Konklusion: Med opfyldelse af de tre krav om forøget produktivitet, begrænset plads til længelidning og forøget privat opsparring vil vi kunne producere os ud af betalingsbalanceproblemet, uden at vi skal øge skatter og afgifter. Dette fundamentale element i regeringens strategi for den økonomiske politik giver overenskomstresultatet ikke anledning til at ændre på.

Spm. nr. S 570

Til *justitsministeren* (27/1 87) af:

Tinning (VS):

»Vil ministeren undersøge, hvad der foreligger af vurderinger/kommentarer angående brugen af plasticlugler i forbindelse med det nordirske politis og den engelske hærs brug af dette våben i Nordirland?«

Begrundelse

Da ministeren tidligere har oplyst, at man ikke er i besiddelse af nærmere oplysninger vedrørende eventuelle erfaringer med anvendelsen af plasticlugler i udlandet, vil vi nu gerne høre, om ministeren vil fremskaffe sådanne oplysninger.

Da våbenet specielt har været anvendt i Nordirland, vil det være relevant at undersøge brugen af dette våbens anvendelse dér. I den engelske presse har der jævnligt i de seneste år været skrevet om de dødbringende konsekvenser af dette våbens anvendelse.

Ligeledes har det danske ugeblad *Klassekampen* i sin udgave fra 8.-14. januar 1987 kunnet beskrive 16 dødsfald som følge af politiets og hærens brug af plasticlugler. Heraf var 7 af ofrene børn i alderen 10-15 år.

Netop når man inden for politiet og Justitsministeriet er i gang med overvejelser om at styrke politiets beredskab, i hvilken forbindelse brug af plasticlugler har været nævnt, er det vigtigt, at ministeren, politiet og offentligheden har et grundigt kendskab til de dødbringende konsekvenser af dette våbens anvendelse.

Svar (9/2 87):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

[Justitsministeren]

Som jeg oplyste i forbindelse med et samråd i Folketingets retsudvalg den 20. januar 1987, har politidirektøren i København – på baggrund af BZ-optøjerne – nedsat en arbejdsgruppe med det formål at overveje, om politiets tekniske udstyr er tilstrækkeligt. Overvejelserne omfatter bl.a. anskaffelse af forbedret beskyttelsesudstyr og brandsluknings- og rydningsmateriel. Arbejdsgruppens overvejelser har også omfattet anskaffelse af materiel af den karakter, som der henvises til i spørgsmålet, men efter det oplyste vil der ikke fremkomme forslag herom. Under henvisning hertil finder jeg ikke på det foreliggende grundlag anledning til at indhente nærmere oplysninger om erfaringerne med anvendelse af plasticlugler i udlandet.

Spm. nr. S 571

Til *finansministeren* (27/1 87) af:

Jes Lunde (SF):

»Hvad er ministerens vurdering af udviklingen i arbejdsløsheden i de kommende 4 år efter indgåelse af overenskomsterne om en arbejdstidsnedsættelse til 37 timer ugentligt i 1991?«

Svar (10/2 87):

Finansministeren (Palle Simonsen):

Udviklingen i arbejdsløsheden i de kommende 4 år vil næppe afvige væsentligt fra vurderingen fremlagt i Finansredegørelsen 1987 som følge af de indgåede overenskomster med en arbejdstidsnedsættelse til 37 timer ugentligt i 1991.

Der gør sig to modsatrettede forhold gældende.

For det første betyder arbejdstidsnedsættelsen isoleret en stigning i beskæftigelsen og dermed et fald i arbejdsløsheden. Hvor stor beskæftigelsesstigningen bliver, afhænger blandt andet af, i hvor høj grad arbejdstidsnedsættelsen resulterer i produktivitetsstigninger på de enkelte arbejdspladser. Sædvanligvis forventes det, at 1/3 af arbejdstidsnedsættelsen slår ud i produktivitetsstigninger. Da arbejdstidsforkortelsen kommer gradvis i overenskomsterperioden, kan produktivitetsstigningerne blive større, idet virksomhederne kan tilrettelægge arbejdet bedre. Inden for områder, hvor der er mangel på kvalificeret

arbejdskraft, vil arbejdstidsnedsættelsen selv sagt ikke kunne føre til øget beskæftigelse, men kan i stedet lede til flaskehalsproblemer og øget lønglidning.

For det andet betyder arbejdstidsnedsættelsen en forøgelse af virksomhedernes omkostninger, idet forkortelsen fuldt ud kompenserer lønmæssigt. Dette betyder, at virksomhedernes konkurrenceevne isoleret set forringes med deraf følgende risiko for tab af markedsandele både på eksportmarkeder og på hjemmemarkedet. Dette vil kunne resultere i faldende produktion og beskæftigelse, ikke mindst blandt de eksporterende virksomheder. Hvor meget konkurrenceevnen forværres, afhænger blandt andet af, hvor store produktivitetsstigninger arbejdstidsnedsættelsen resulterer i. Jo større produktivitetsstigninger der følger nedsættelsen, jo mindre bliver omkostningsforøgelsen.

Spm. nr. S 572

Til *justitsministeren* (27/1 87) af:

Birgith Mogensen (CD):

»Kan ministeren støtte tanken om private ordninger med naboovervågning som en hjælp til politiet i særlig kriminalitetstruede områder, og kan der ydes økonomisk støtte til disse ordninger fra Det Kriminalpræventive Råd?«

Begrundelse

I TV-Avisen den 27. december 1986 blev der bragt et indslag om naboovervågning i Solrød og Jersie Kommuner (Køge Bugt-området), hvor der gennem de senere år har været en stærkt stigende kriminalitet. Ordningerne om naboovervågning var kommet i stand efter privat initiativ (grundejerforeninger) og i samråd med det lokale politi. I udsendelsen blev det nævnt, at antallet af indbrud i området fra 1984 til 1986 var faldet en del, mens der var konstateret en drastisk stigning i ikke-overvågede områder (Greve Kommune). Det blev endvidere nævnt, at »folk i realiteten selv kunne bestemme antallet af indbrud« – underforstået: jo mere naboovervågning desto færre indbrud.

Samtidig blev det oplyst, at politiet nu vil søge at få udbygget ordningen, således at den også kom til at virke i Greve Kommune. Endelig blev det nævnt, at Det Kriminalpræ-

[Birgith Mogensen]

ventive Råd havde givet afslag på økonomisk støtte til ordningerne under henvisning til, at det kunne befrygtes, at sådanne ordninger kan udvikle sig til private vagtværn med fare for selvtægtshandlinger.

Svar (9/2 87):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Det kan oplyses, at der i enkelte områder er etableret private ordninger, hvorved naboer hjælper hinanden med at holde opsyn med deres ejendomme. Dette gælder således i områder i Roskilde Politikreds, og politimesteren har over for Justitsministeriet givet udtryk for, at disse ordninger har betydet et væsentligt fald i antallet af villa-indbrud, og at ordningerne har forøget beboernes tryghed i området.

Spørgsmålet om, hvorvidt der fra Det Kriminalpræventive Råd bør ydes støtte til de omhandlede ordninger, er for tiden genstand for overvejelse i en særlig arbejdsgruppe og vil i øvrigt blive drøftet nærmere i forbindelse med årsmødet i Det Kriminalpræventive Råd den 16. marts 1987.

Efter min opfattelse bør man være åben over for initiativer, som i et samarbejde med politiet kan medvirke til at dæmpe kriminaliteten og dermed også forøge borgernes tryghed. Jeg finder det imidlertid rigtigst, at vi afventer overvejelserne i Det Kriminalpræventive Råd, inden der tages stilling til, om der bør ydes økonomisk støtte til sådanne initiativer som led i det samlede kriminalpræventive arbejde under Det Kriminalpræventive Råd.

Spm. nr. S 575

Til *indenrigsministeren* (28/1 87) af:

Kaj Poulsen (S):

»Kan ministeren oplyse, hvad de 130 medarbejdere, der er blevet undersøgt af Cancerregisteret vedrørende Thuleulykken, var beskæftiget med i tiden omkring ulykken, samt hvornår disse medarbejdere ankom til Thule, og hvornår de forlod området?«

Begrundelse

For at få et overblik over, hvilke kategorier af medarbejdere der er omfattet af ovennævnte undersøgelse, bedes spørgsmålet be-

svaret således, at det klart fremgår, hvor i området medarbejderne var beskæftiget, og hvad de var beskæftiget med i ugerne/månederne efter ulykken.

Svar (11/2 87):

Indenrigsministeren (Enggaard):

Gennemførelsen og resultaterne af undersøgelsen af de 130 medarbejdere i Cancerregisteret er nærmere beskrevet i Cancerregisterets rapport: »Opfølgning i Cancerregisteret af danskere, der er registreret ved oprydning af sne forurennet med radioaktive stoffer efter nedstyrtningen af et B 52-bombefly ved Thule, Grønland, januar 1968, ekstern sag nr. 86/28«.

Undersøgelsen omfatter de personer, der i perioden 5. marts 1968 til 19. marts 1968 var involveret i en del af oprydningsarbejdet, og som er opført i den protokol, der blev ført i kontrolstationen på basen, hvor alle efter ophold i et forurennet område måtte passere for kontrolmåling. I protokollen er også angivet de amerikanske jobtitler for pågældende medarbejdere: »R & G (Road and Grounds), Fireman, Vehicle maintenance, Electric, Heating, Driver, Roadrunner, Service, Food service, Water and waste, Welding, Construction«.

De 130 medarbejdere, som er indgået i undersøgelsen, omfatter med enkelte undtagelser personer, som i forvejen befandt sig på Thulebasen på nedstyrtningstidspunktet. Oplysninger om, hvornår de enkelte medarbejdere forlod Thulebasen, er ikke umiddelbart tilgængelige, men vil kunne fremskaffes ved gennemgang af den tidligere arbejdsgivers arkiv over ansatte.

Spm. nr. S 576

Til *indenrigsministeren* (28/1 87) af:

Kaj Poulsen (S):

»Kan ministeren oplyse, om der i urinprøverne taget i 1968 hos danske og grønlandske medarbejdere og fangere er konstateret spor af nukleare giftstoffer, samt hvilke stoffer man eftersporede i de urinprøver, der blev taget efter ulykken ved Thule Air Base?«

Svar (11/2 87):

Indenrigsministeren (Enggaard):

[Indenrigsministeren]

Oprydningssarbejds tilsættelæggelse og den gennemførte kontrol med personforurening er nærmere beskrevet i den fælles dansk-amerikanske rapport: »Project Crested Ice, A joint Danish-American report on the Crash Near Thule Air Base on 21 January of a B-52 Bomber Carrying Nuclear Weapons«, February 1970, Risø Report Nr. 213, 1970. En kortere oversigt er givet i Risøs notat af 26. januar 1987: »Notat vedrørende Risøs indsats i forbindelse med Thuleuheldet«.

Risø har til Statens Institut for Strålehygiejne oplyst, at 15 grønlandske fangere, som havde deltaget i eftersøgningen efter overlevende på havisen ud for Thulebasen, fik taget urinprøver. Urinprøverne blev analyseret på Risø for plutoniumindhold. I én prøve kunne der påvises plutonium, hvorfor en ny urinprøve fra denne fanger blev taget. I denne prøve kunne der ikke påvises plutonium. Måleresultatet for den første prøve måtte derfor tilskrives, at denne var blevet forurenet under prøvetagningen.

Urinprøver blev endvidere taget i flere tilfælde blandt det personale, som passerede kontrolstationen på basen (jf. besvarelse af spørgsmål nr. S 575). Disse prøver blev af amerikanerne målt for tritiumindhold på Thulebasen. I fire tilfælde blev der påvist spor af tritium i urinprøverne ifølge de amerikanske målelister, som løbende blev gennemgået af den udstationerede medarbejder fra Risø. De fundne tritiumindhold i urinprøverne var så lave, at der ikke var behov for særlige foranstaltninger i denne anledning.

Spm. nr. S 577

Til indenrigsministeren (28/1 87) af:

Kaj Poulsen (S):

»Kan ministeren oplyse, hvor lang tid der går, fra plutonium bliver optaget i organismen, til det kan måles i de forgiftede personer urin, og om det er konstateret, om grønlændere har plutonium i organismen i forbindelse med Thuleulykken?«

Begrundelse

På baggrund af usikkerheden om, hvem der har fået taget urinprøver, og hvilke muligheder der er for at måle en eventuel opta-

gelse efter kort tid, bedes ovennævnte spørgsmål besvaret.

Svar (11/2 87):

Indenrigsministeren (Enggaard):

Optagelse af plutonium ved indånding, omfordeling i organismen samt udskillelse herfra afhænger af de fysiske og kemiske egenskaber ved de radioaktive partikler samt de fysiologiske forhold i organismen. Måling af plutoniumudskillelsen i urin og fæcesprøver et stykke efter en eventuel plutoniumeksponering vil give det bedste grundlag for vurdering og beregning af indtagets størrelse. Samtidig nedsættes risikoen for krydsforurening ved prøveindsamling, hvilket er væsentligt, hvis man skal kunne bestemme særdeles små aktivitetsmængder i prøverne.

Med hensyn til spørgsmålet om måling på grønlænderne henvises til besvarelsen af spørgsmål nr. S 576.

Det kan endelig oplyses, at Sundhedsstyrelsen er i færd med at undersøge, om det ud fra måling på urinprøver i dag vil være muligt at påvise et betydende plutoniumindtag hos en person i 1968.

Spm. nr. S 582

Til forsvarsministeren (28/1 87) af:

Albrechtsen (VS):

»Kan ministeren bekræfte, at også Canada har planer om ikke længere at have forstærkningsstyrker klar til indsættelse i Nordeuropa?«

Begrundelse

For kort tid siden indløb den glædelige nyhed, at Storbritannien har planer om at tage den 13.000 mand store forstærkningsstyrke op til overvejelse.

Nu oplyser Vendsyssel Tidende den 27. januar 1987, at også Canada har sådanne planer. Det gode eksempel smitter åbenbart. Ifølge avisartiklen har Canada meddelt NATO, at man vil tage en forstærkningsstyrke på 5.000 mand til indsættelse i Danmark og Norge op til overvejelse.

Hvis denne udvikling fortsætter på samme opmuntrende måde – især da hvis USA lader sig inspirere til lignende nedrustningsskridt – så kan den meget gunstige situation opstå, at

[Albrechtsen]

hele grundlaget for den danske forstærkningspolitik smuldrer.

Dette peger bl.a. direkte i retning af dansk atomvåbenfrihed, der netop kan gennemføres i forbindelse med en opsigelse af forstærkingsaftalerne.

Det har derfor stor interesse at få oplyst, om ministeren kan bekræfte disse oplysninger om de canadiske planer.

Svar (9/2 87):

Forsvarsministeren (Engell):

Der foregår for tiden overvejelser både i den canadiske regering og i NATO-regi om en eventuel omlægning af de canadiske styrkebidrag til Europa. En hvidbog om det canadiske forsvar påregnes udsendt i foråret 1987.

Eventuelle ændringer i det canadiske styrkebidrag til forsvaret af Europa forventes i givet fald gjort til genstand for politiske konsultationer i NATO i henhold til de gældende procedureregler, før en endelig afgørelse træffes.

Spm. nr. S 585

Til *miljøministeren* (28/1 87) af:

Poulsgaard (FP):

»Kan ministeren godkende, at Elsam opfører store centrale kraftværker i stedet for decentrale kraftvarmeværker?«

Begrundelse

Som det fremgår af referat i Aalborg Stiftstidende af mødet den 14. oktober 1986 i Nordjyllands Amtsråd, accepterede Amtsrådets flertal, at der nordøst for Ålborg opføres et kraftværk til 17 mia. kr.

Det er Fremskridtspartiets opfattelse, at den trufne afgørelse ikke alene er økonomisk uforsvarlig, men også af miljøhensyn uacceptabel.

I almindelige kraftværker udnyttes energien ca. 40 pct., medens den i kraftvarmeværker udnyttes ca. 65 pct., hvorfor man selvfølgelig bør satse på mindre, decentrale kraftvarmeværker, således at forureningen af land- og havområder formindskes.

Svar (9/2 87):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

For så vidt angår de energiforsyningsmæssige aspekter i ovennævnte spørgsmål har Energiministeriet oplyst følgende, hvortil jeg henviser:

»Den aftale, som regeringen i juni 1986 indgik med Socialdemokratiet, fastlægger, at eludbygningen med henblik på 1990ernes elforsyning skal baseres på decentrale kraftvarmeværker forsynet med indenlandske ressourcer, nye store kraftværksenheder samt en forstærket indsats for elbesparelser. Aftalen angiver samtidig et konkret handlingsprogram frem til 1995, som medfører, at elværkerne inden for en ramme på 450 MW skal sikre en optimal udnyttelse af mulighederne for udbygning med decentrale kraftvarmeværker. Som en første fase skal elværkerne inden for 5 år gennemføre et forsøgs- og demonstrationsprogram af en størrelsesorden på 80–100 MW.

Som det fremgår af eludbygningsaftalen, skal det fremtidige udbygningsbehov dækkes dels ved decentral kraftvarme, dels ved nye store kraftværksenheder. Der vil således ikke blive tale om, at store centrale kraftværker opføres i stedet for decentrale kraftvarmeværker.

Med hensyn til den i begrundelsen for spørgsmålet omtalte beslutning om en ny kraftværksenhed ved Ålborg kan det yderligere oplyses, at enheden efter Elsans udbygningsplan planlægges etableret i løbet af halvfemserne som en udtagenhed med en varmeleverance på op til 500 MJ/S. Udgiften hertil skønnes at andrage 1,7 mia. kr. og ikke som anført i begrundelsen 17 mia. kr.

En stillingtagen til en sådan ny udtagenhed vil ske på grundlag af en konkret ansøgning i henhold til lov om elforsyning ud fra de nævnte retningslinjer i aftalen om den fremtidige eludbygning. En sådan ansøgning foreligger ikke.«

Med hensyn til den miljømæssige side af sagen finder jeg, at de planlagte udbygninger med vindmøller (100 MWe) og decentrale kraftvarmeværker (450 MWe) baseret på indenlandske brændsler ud fra et miljømæssigt synspunkt er at foretrække fremfor kulfyrede centrale værker.

Ud fra et miljømæssigt synspunkt er det endvidere en fordel, at elværkernes produktionsanlæg fornyes, idet de nye værker forudsættes forsynet med afsvovlingsanlæg til begrænsning af SO₂. På de nye værker vil der

[Miljøministeren]

endvidere blive installeret modificeret fyrringsteknologi til begrænsning af NO_x, og endelig gennemføres effektiv rensning af partikler ved hjælp af elektrofiltre.

Selv ved en udbygning med nye enheder som forudsat i elværkernes udbygningsplaner er det muligt at begrænse svovludslippet med 42 procent inden 1995 i forhold til niveauet i 1980. Denne reduktion vil kunne fortsættes efter 1995, efterhånden som nye enheder tages i drift.

Spm. nr. S 586

Til *indenrigsministeren* (28/1 87) af:

Agerschou (SF):

»Finder ministeren det acceptabelt, at udlandsvaccinationen på Statens Seruminstitut varetages af et privat selskab dannet af overlæger, ansat og aflønnet af instituttet, med en nettoindtægt på ca. 1 mill. kr. om året til fordeling som resultat?«

Begrundelse

Som nævnt i spørgsmålet varetages udlandsvaccinationen på Statens Seruminstitut af et privat selskab bestående af 20 overlæger på instituttet. Efter det oplyste betaler selskabet husleje, indkøb af kanyler og vacciner samt arbejds løn. Udlandsvaccinationen har åbent fra kl. 16.00 til kl. 17.30 ugens fem hverdage, men vaccination kan foregå på et andet tidspunkt ved særlig aftale – og i så fald inden for overlægernes almindelige arbejdstid på instituttet. Inden for de pågældendes almindelige arbejdstid foregår der åbenbart også telefonisk vejledning af landets praktiserende læger om vaccinationer. Nettoindtægten for denne virksomhed, når alle udgifter er betalt, andrager ca. 1 mill. kr. om året, hvilket efter det oplyste svarer til en timeløn på ca. 1.500 kr. netto.

Det forekommer ikke umiddelbart forståeligt, at en vellønnet og velprivilegeret gruppe som de pågældende overlæger også skal have mulighed for »sidegevinster« i den størrelsesorden. Vaccinationerne kunne formentlig foretages af overlægerne som en del af deres arbejde og det økonomiske overskud tilfalde Statens Seruminstitut.

Svar (9/2 87):

Indenrigsministeren (Enggaard):

Såvel Rigsrevisionen som Folketingets finansudvalg stillede i løbet af 1970'erne flere spørgsmål til Indenrigsministeriet omkring udlandsvaccinationen på Seruminstitutet. Bl.a. foranlediget af Rigsrevisionens henvendelser blev der i 1980-81 gennemført en række foranstaltninger med henblik på at tydeliggøre, at udlandsvaccinationen udføres af en række af instituttets læger som privat lægevirksomhed. Der blev herunder indgået en standardaftale mellem Seruminstitutet og de i udlandsvaccinationen deltagende læger om udøvelse af privat vaccinationspraksis på instituttet.

Denne aftale sikrer efter Indenrigsministeriets opfattelse, at der ikke sker sammenblanding af privatlægelige forhold og Seruminstitutets forhold. Ordningen har da heller ikke senere været genstand for kritik fra Rigsrevisionens eller finansudvalgets side.

Udlandsvaccinationen, som tager sigte på at beskytte enkeltpersoner under deres ophold i udlandet, betragtes ikke som en egentlig offentlig opgave. Efter Indenrigsministeriets opfattelse vil det ikke være hensigtsmæssigt at integrere udlandsvaccinationsvirksomheden i selve instituttets virksomhed ved at lade vaccinationerne udføre af instituttets læger som en tjenestepagt.

En ophævelse af udlandsvaccinationens virksomhed på Seruminstitutet vil svække instituttets beredskab i akutte krisesituationer, idet instituttets læger vil miste den ekspertise, som de gennem den brede vaccinationsvirksomhed har erhvervet og vedligeholdt. Der vil endvidere ske en forringelse af den rådgivningsvirksomhed, som instituttet yder de privat praktiserende læger bl.a. på grundlag af de erfaringer, der indhøstes gennem udlandsvaccinationsvirksomheden.

Efter Indenrigsministeriets opfattelse er der således en række fordele forbundet med den nuværende organisation af udlandsvaccinationen på Statens Seruminstitut, og Indenrigsministeriet har ingen planer om at ændre ordningen.

Spm. nr. S 587

Til *miljøministeren* (29/1 87) af:

Leif Hermann (SF):

[Leif Hermann]

»Hvilke kommentarer har ministeren til ideen om et miljøforskningsråd som styringsorgan for miljøforskningen?«

Begrundelse

Der henvises til en diskussion mellem lektor, dr. scient. Hans Ulrik Riisgaard og overingeniør Henrik Sundbeck i radioens nyhedsudsendelse den 28. januar 1987 kl. 19.00 samt til Politikens kommentar den 27. januar 1987, hvor Hans Ulrik Riisgaards synspunkter er uddybet.

Svar (6/2 87):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Dansk miljøforskning er kommet i søgelyset, og det er forståeligt. Store initiativer, som belaster mange grupper i samfundet, baseres på den viden om miljøet, som vore miljøforskere – i bred forstand – er i stand til at præstere.

Miljøforskning er et meget bredt fagområde. Miljøforskning udføres på mange typer institutioner såvel som i industrien. Denne mangfoldighed og bredde er vigtig at bevare. Hver enkelt institution udfylder sin plads i dette brede spektrum. Miljøministeriets forsknings- og udviklingsarbejde er således en integreret del af den miljøadministration, der sikrer et højt serviceniveau i de ydelser, som ministeriet leverer sine »kunder«, herunder Folketinget.

Dansk miljøforskning er af god kvalitet. Dette udelukker naturligvis ikke, at den kan blive bedre, men at kvaliteten af dansk miljøforskning skulle blive bedre, hvis samtlige bevillinger til miljøforskning skulle kanaliseres gennem et særligt forskningsråd parallelt med f.eks. Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd, forekommer ikke sandsynligt.

Det kan naturligvis ikke udelukkes, at universiteternes forskning på miljøområdet bør styrkes, og at der er behov for en særindsats hertil gennem forskningsrådene.

Jeg er fuldt opmærksom på, at en sikring af fortsat høj kvalitet i Miljøministeriet kræver stadig nytænkning. Men det er næppe gjort hermed.

Miljøministeriet inviterede i november 1986 Planlægningsrådet for Forskningen og forskningsrådene til sammen med ministeriet at stå for en evaluering af dansk miljøforsk-

ning – helt generelt. Dette arbejde er netop ved at komme i gang. Større initiativer synes at måtte afvente dette arbejdes afslutning.

Spm. nr. S 588

Til *socialministeren* (29/1 87) af:

Agerschou (SF):

»Vil ministeren bekræfte, at en enlig forsøger, der ikke ansøger om forhøjet børnetilskud, automatisk modtager almindeligt børnetilskud – naturligvis under forudsætning af, at vedkommende er berettiget hertil, og at det heraf modsætningsvis må følge, at en enlig forsøger kan tilbagekalde sin ansøgning om forhøjet børnetilskud med den konsekvens, at den pågældende automatisk modtager almindeligt børnetilskud?«

Svar (6/2 87):

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

Forældre, hvis socialindkomst for 1987 ikke overstiger 194.000 kr., får i medfør af børnetilskudslovens § 2, stk. 1, fuldt almindeligt børnetilskud til deres børn under 16 år. Familiens samlede almindelige børnetilskud nedsættes med 6 pct. af socialindkomsten ud over dette beløb.

Hvis forældremyndighedsindehaveren er enlig forsøger, ydes ifølge lovens § 2, stk. 2, forhøjet børnetilskud i stedet for almindeligt børnetilskud og eventuelt ét ekstra børnetilskud efter § 3. Også disse tilskud aftrappes med 6 pct. af socialindkomsten ud over 194.000 kr.

Efter Socialministeriets opfattelse følger det således af ordlyden af børnetilskudslovens § 2, at der ikke er valgfrihed med hensyn til, om en enlig forsøger ønsker at modtage almindeligt børnetilskud i stedet for forhøjet børnetilskud.

Efter lovens § 33 skal det sociale udvalg drage omsorg for udbetaling af almindeligt børnetilskud, mens forhøjet og ekstra børnetilskud udbetales efter ansøgning herom. Dette er en administrativ regel, der har sin grundelse i, at socialforvaltningerne ikke umiddelbart fra offentlige myndigheder kan indhente oplysninger om, hvorvidt f.eks. en person lever i et ægteskabslignende forhold med en anden person og dermed ikke er enlig forsøger.

[Socialministeren]

Da forhøjet børnetilskud – som ordet angiver – overstiger det almindelige børnetilskud, har det ikke hidtil været et problem, at nogen skulle ønske almindeligt børnetilskud i stedet for det forhøjede.

I forbindelse med indførelsen pr. 1. juli 1987 af en børnefamilieydelse og afskaffelse fra samme dato af almindeligt børnetilskud er der ved børnetilskudslovens § 2 a indført den overgangsordning, at der i januar og april kvartaler 1987 – de sidste kvartaler, i hvilke begrebet almindeligt børnetilskud eksisterer – sker en fordobling af det beløb, der udbetales som almindeligt børnetilskud.

Denne regel kan for visse kombinationer af børnetal og socialindkomster betyde, at de almindelige børnetilskud overstiger summen af de forhøjede og det ekstra børnetilskud, hvis man ser isoleret på årets 2 første kvartaler.

For 1987 set under ét vil overgangsordningen derimod bestå i, at såvel enlige som ikke-enlige forsørgere bevarer deres hidtidige børnetilskud (for de sidstnævnte med hele udbetalingen i 1. halvår) og derudover får ½ års børnefamilieydelse fra skattemyndighederne.

Ifølge børnetilskudslovens § 34 påhviler det den, der modtager ydelsen efter loven, at underrette det sociale udvalg om forandringer i sine forhold, der kan medføre nedsættelse eller bortfald af ydelserne. Har nogen mod bedre vidende uberettiget modtaget ydelser efter loven, skal det beløb, der med urette er modtaget, tilbagebetales.

Disse regler gælder efter Socialministeriets opfattelse også for den, der for at opnå en højere ydelse disponerer således, at der udbetales almindeligt børnetilskud, uanset at pågældende er enlig forsørger og forhøjet børnetilskud derfor i medfør af børnetilskudslovens § 2, stk. 2, skal ydes i stedet for almindeligt børnetilskud.

Spm. nr. S 589

Til forsvarsministeren (29/1 87) af:

Bjørn Westh (S):

»Kan ministeren bekræfte, at forsvarschefen har optrådt som beskrevet i et åbent brev fra en seniorsergent ved Prinsens Livregiment, og hvis det er tilfældet, finder ministe-

ren så, at det er korrekt af forsvarschefen at optræde på en så politiserende måde?«

Begrundelse

Ifølge åbent brev til forsvarschefen fra seniorsergent Hans Poulsen, Prinsens Livregiment, bragt i Viborg Stifts Folkeblad den 23. januar 1987, har forsvarschefen under et møde, som befalingsmændene var tjenstligt pligtige til at overvære, opfordret disse til »at gå ud og overbevise befolkningen om«, at Forsvarskommandoens og regeringens planer om ekstra bevillinger til forsvaret på 800 mill. kr. er rigtige, »så også oppositionen blev overbevist«.

Svar (10/2 87):

Forsvarsministeren (Engell):

Forsvarschefen har oplyst, at han den 20. januar 1987 aflagde besøg ved Prinsens Livregiment i Viborg. Som det er sædvane ved tilsvarende tjenestestedsbesøg, gav forsvarschefen regimentets ledergruppe en orientering om forsvarets status og aktuelle problemer.

Forsvarschefen omtalte herunder forsvarets udvikling efter 1987 og gav udtryk for sin bedømmelse af, at det vil være nødvendigt med en forøgelse af forsvarsbudgettet, hvis forsvarets nuværende styrkeniveau skal videreføres. På denne baggrund opfordrede forsvarschefen tjenestestedets personel til at deltage i den løbende forsvarsdebat og herunder argumentere for de nødvendige ressourcer.

Den omtalte orientering var ikke planlagt som et debatmøde, men under andre dele af besøget ved tjenestestedets forskellige afdelinger m.v. var der lejlighed til at udveksle synspunkter.

Det er min opfattelse, at forsvarschefen både har ret og pligt til at give udtryk for sin militærfaglige opfattelse af forsvarets tilstand – også over for forsvarets ansatte.

Spm. nr. S 591

Til ministeren for skatter og afgifter (29/1 87) af:

Stavad (S):

»Finder ministeren det rimeligt, at umyndige personer forhindres i at blive momsregi-

[Stavad]

streret, såfremt en myndig person er parat til at påtage sig de økonomiske og andre forpligtelser, der følger af en registrering, og er ministeren i benægtende fald parat til at tage initiativ til de nødvendige ændringer?»

Begrundelse

Ministeren oplyser i sit svar på spørgsmål nr. S 538, at umyndige personer ikke kan momsregistreres. Der henvises til, at »virksomheden må drives af en myndig – f.eks. værger«. Denne løsning indebærer en række problemer, f.eks. såfremt værger oppebærer pension, hvis størrelse kan påvirkes af en ham i øvrigt uvedkommende virksomhed. På den baggrund synes der behov for en praktisk løsning på problemet, så reglerne ikke tilskynder til omgåelse på grund af en usmidig praksis.

Svar (6/2 87):

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Spørgsmålet har været forelagt justitsministeren, der har oplyst følgende:

»Som anført i svaret på spørgsmål nr. S 538 forhindrer myndighedsloven, at en mindreårig driver selvstændig næring, såfremt dette indebærer gældsforpligtelser.

Forbudet imod, at mindreårige driver selvstændig næring, har baggrund i myndighedslovens almindelige regel, hvorefter mindreårige ikke kan påtage sig gældsforpligtelser.

I et tilfælde, hvor der er praktisk behov, kan man som tidligere nævnt lade en myndig drive virksomheden, og denne myndige behøver ikke at være den mindreåriges værger.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at der ikke er tilstrækkeligt behov for at ændre reglerne på dette punkt.

Såfremt spørgeren har en konkret sag i tankerne, er jeg villig til at tage en drøftelse af denne.»

Jeg kan henholde mig hertil.

Spm. nr. S 592

Til miljøministeren (29/1 87) af:

Albrechtsen (VS):

»Førte ministeren Folketinget bag lyset, da han under folketingsdebatten den 18. november 1986 stillede Folketinget i udsigt, at mål-

sætningen om halvering af udledning ville blive opfyldt?»

Begrundelse

Ifølge Jyllands-Posten den 29. januar 1987 indeholder ministerens handlingsplan en opgivelse af den målsætning, som Folketinget vedtog med den motiverede dagsorden af 18. november 1986. Ifølge handlingsplanen skulle det nemlig være umuligt at gennemføre den halvering af udledningen af kvælstof til søer, vandløb og havet over tre år, som Folketinget har krævet. Dette begrundes med, at der allerede er så meget kvælstof i jorden, at reduktionen af udvaskningen ikke kan opnås i løbet af tre år. Og dette skal så tjene som undskyldning for ikke at gribe ind med påbudt reduktion af landbrugets kunstgødningsforbrug (i øvrigt den dårligst tænkelige undskyldning).

Men spørgsmålet er nu, hvorfor ministeren ikke gjorde opmærksom på dette under folketingsdebatten den 18. november 1986, men tværtimod klart påtog sig at gennemføre opgaven og i den forbindelse gjorde rede for, hvad det ville indebære ikke mindst med hensyn til at reducere landbrugets forbrug af kunstgødning.

Svar (6/2 87):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg vil tillade mig at henvise til »Handlingsplan mod forureningen af det danske vandmiljø med næringsalte«, som jeg den 31. januar 1987 fremsendte til Folketingets miljø- og planlægningsudvalg.

Spm. nr. S 593

Til ministeren for offentlige arbejder (29/1 87) af:

Birthe Hansen (SF):

»Finder ministeren ikke, at sikkerhedshensyn groft tilsidesættes, når antallet af matroser skæres ned til 6, samtidig med at antallet af passagerer, biler og gods de seneste år er steget med 100 pct. på Rødby-Puttgarden-overfarten?»

Begrundelse

Spørgeren har svært ved at se, hvordan man i fremtiden kan tage tilstrækkelige sik-

[Birthe Hansen]

kerhedsmæssige hensyn ved omtalte færgesejlads, såfremt den af DSB foreslåede reduktion imødekommes af Skibstilsynet. Lolland-Falsters Folketidende af 27. januar 1987 refererer en ansat matros, som oplyser, at på den modsatte side af Østersøen, nemlig hos det tyske DB, har man måttet nøjes med at nedskære til 12 matroser pr. færge, da forsikringsselskabet mente, at det var uforsvarligt at sejle med færre end 12 matroser. Man må formode, at det selskab, der forsikrer DSBs færger, kunne have samme holdning.

Svar (10/2 87):

Ministeren for offentlige arbejder (Nør Christensen):

Før jeg besvarer det egentlige spørgsmål, vil jeg gerne korrigere en iøjnefaldende fejl i spørgsmålet.

Forudsætter vi, at »de seneste år« kan tolkes som 1980'erne, har der været en stigning i passagertallet – dette må vel være det relevante produkt, hvis vi går ind på spørgerens tankegang – på Rødby-Puttgarden-overfarten fra 5 mill. i 1981 til 7 mill. i 1986, dvs. en stigning på 40 pct.

Stigningen skal ses i sammenhæng med en stigning i antal udførte færgeture på ca. 22 pct. over samme periode.

Til spørgsmålet om det sikkerhedsmæssigt forsvarlige i en reduktion af færgebesætningen skal jeg oplyse, at besætningsstørrelsen i passagerskibe i medfør af lov nr. 239 af 6. juni 1985, lov om skibes besætning, § 4, stk. 1, fastsættes af direktøren for Statens Skibstilsyn.

I medfør af lovens § 4, stk. 2 og 3, skal direktøren ved fastsættelsen af besætningens størrelse tage hensyn til skibets type, indretning, udstyr, anvendelse og fartområde, således at besætningens størrelse og sammensætning gør det muligt at dække alle opgaver af betydning for skibets og de ombordværendes sikkerhed, herunder

- 1) opretholdelse af sikker bro- og maskinvagt,
- 2) betjening og vedligeholdelse af redningsmidler,
- 3) betjening og vedligeholdelse af havari-kontrol-, brandsluknings- og kommunikationsudstyr,
- 4) anden vedligeholdelse og rengøring af sikkerhedsmæssig art,

5) forløsningsopgaver og

6) kostforplejnings- og sundhedsforhold.

Ved fastsættelse af besætningen skal der endvidere tages hensyn til vagtordningen om bord, til holddrift, til de enkelte besætningsgruppers faktiske arbejdstid, til gældende hviletidsbestemmelser, til anvendelse af endehandskab samt til behovet for uddannelsesstillinger.

I henhold til Skibstilsynets meddelelse nr. 392 udarbejder DSB begrundet besætningsforslag til direktøren for Statens Skibstilsyn. Inden fremsendelsen har besætningsforslaget været behandlet i det lokale samarbejdsudvalg i det driftsområde, hvor den pågældende færge er stationeret.

Efter fremsendelsen og inden besætningsfastsættelsen hører direktøren de søfarende organisationer.

Det er således ikke DSB, men direktøren for Statens Skibstilsyn, der forvalter den af Folketinget givne bemyndigelse med henblik på, at samtlige sikkerhedshensyn for menneskeliv på søen er tilgodeset ved bemandingsfastsættelsen.

DSB er som statsforetagende selvforsikrende, hvorfor DSB naturligvis ikke mindst af denne grund ønsker alle sikkerhedsmæssige krav opfyldt.

Spm. nr. S 594

Til *ministeren for offentlige arbejder* (29/1 87) af:

Joanna Rønn (S):

»Hvad vil det koste at videreføre Tårnby-motorvejen, og hvornår påregner ministeren at dette arbejde kan sættes i gang?«

Begrundelse

Den kommende lukning af Knippelsbro i forbindelse med reparation vil skabe uhyre trafikale problemer på Amager. De eksisterende broer er i forvejen hårdt belastede. Derfor er der stort behov for, at Avedørebrosen forbindes med Tårnbymotorvejen til luft-havnen, således at der kan ske en reel aflastning af såvel Sjællandsbroen som Langebro i forbindelse med den omfattende trafik til og fra lufthavnen.

Tilslutning til Køgebugtmotorvejen og Avedøre Holme-brosen er nu etableret.

[Joanna Rønn]

Spørgeren ønsker derfor oplyst, hvornår sidste del af arbejdet med direkte forbindelse til lufthavnsmotorvejen påregnes igangsat. Der henvises til lov nr. 321 af 10. april 1976, § 1, nr. 2.

Svar (11/2 87):

Ministeren for offentlige arbejder (Nør Christensen):

Anlæg af Tårnbymotorvejen vil koste 210 mill. kr. eksklusive moms (prisniveau 1. januar 1987).

Folketinget besluttede i maj 1983 – i forbindelse med et privat lovforslag om ophævelse af anlægsbemyndigelsen for Tårnbymotorvejsstrækningen («Stop for Tårnbymotorvejen»), der samtidig blev forkastet – at der ikke indtil videre skulle optages beløb på finansloven til anlæg af Tårnbymotorvejsstrækningen. Det vil sige, at man opretholdt anlægsloven, men satte projektet foreløbigt i bero.

Årsagen hertil var, at trafikken på strækningen da forventedes at komme til at ligge under halvdelen af, hvad man havde lagt til grund for anlægsloven, at der var sket en betydelig stramning af de statslige vejrammer, og at der inden for disse rammer var behov for at afholde betydelig større beløb til vedligeholdelse og istandsættelse af det eksisterende hovedlandeveysnet, end det hidtil havde været tilfældet.

Med de yderligere besparelser, vejkontiene siden har været ude for, sidst på finansloven for 1987, er der ikke i de kommende år mulighed for at igangsætte anlægget uanset en ændret trafikal vurdering.

Men vi må nu se, hvad der sker med hensyn til en fast Øresundsforbindelse i KM-linjen. Hvis der bliver tale om en sådan, er Tårnbymotorvejen jo en integrerende del, og så må de fornødne midler bevilges.

Jeg skal føje til, at Amagermotorvejen til sommer tilsluttes Sjællandsbrovejen øst for Sjællandsbroen. Dette vil betyde en vis lettelse af presset på broerne mellem det indre København og Amager, idet den syd-nordgående og nord-sydgående lufthavnstrafik herefter vil benytte motorvejen.

Spm. nr. S 595

Til *justitsministeren* (29/1 87) af:

Collet (KF):

»Er det besluttet, hvorledes de nye stillinger inden for politiet, herunder politiets kontorpersonele, skal fordeles på de forskellige politistationer?«

Begrundelse

I aviserne Lolland-Falsters Folketidende og Ny Dag er det oplyst, at det er besluttet, at politistationen i Nykøbing F. ikke skal have tildelt nogen af de ovennævnte stillinger.

Svar (9/2 87):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Justitsministeriet kan oplyse, at beslutningen om fordeling af de nye stillinger inden for politistyrken træffes af rigspolitichefen på baggrund af en samlet vurdering af de enkelte politikredses normativer, herunder aktuelle ønsker om normativudvidelser. Rigspolitichefen har over for Justitsministeriet oplyst, at der endnu ikke er taget stilling til fordelingen af de kommende års styrkeudvidelse.

For så vidt angår udvidelsen af politiets øvrige personalegrupper, herunder kontorpersonalet, kan Justitsministeriet oplyse, at det for tiden overvejes, hvorledes den samlede personaleudvidelse skal fordeles på de enkelte personalegrupper. Når disse overvejelser er tilendebragt, vil rigspolitichefen efter de ovenfor nævnte retningslinjer tage stilling til fordelingen af de nye stillinger inden for kontorsektoren.

Spm. nr. S 597

Til *arbejdsministeren* (29/1 87) af:

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

»Vil ministeren give eksempler på, hvor substitution af chlorede kulbrinter (freon) med vandige opløsninger ikke er lykkedes, og samtidig gøre rede for, om ministeren påtænker at gøre en ekstra indsats for at sikre, at der opnås større viden og teknik til at fjerne de chlorede opløsningsmidler i arbejdslivet, bl.a. ved at sætte projekter herom i gang på Elektronikcentralen eller lignende steder?«

Begrundelse

[Elisabeth Bruun Olesen]

Freon påvirker ozonlaget og er samtidig mistænkt for at være kræftfremkaldende. I USA anvender man allerede i dag vandopløselige flusmidler, og det samme gør man i Sverige, medens vi i Danmark halter bagefter.

Ministeren har i sit svar på spørgsmål nr. S 521 fra Elisabeth Bruun Olesen sagt, at det er Direktoratet for Arbejdstilsynets opfattelse, at de chlorerede opløsningsmidler skal fjernes alle steder i arbejdslivet, hvor det er muligt. Det er derfor interessant at få at vide, hvad Arbejdstilsynet gør for at sikre dette mål ud over at indsamle oplysninger om konkrete sager, hvor der er foretaget substitution, og hvor der ifølge tilsynskredsens tilbagemeldinger også er tilfælde, hvor forsøgene er mislykkedes.

Formålet med spørgsmålet er først og fremmest at sikre det bedst tænkelige arbejdsmiljø, men en fjernelse af freon vil også have en gavnlig effekt på det ydre miljø, da elektronikindustrien og metalindustrien ved brug af en renere teknologi ikke længere bidrager til at nedbryde ozonlaget.

Svar (9/2 87):

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

I en herfra indhentet udtalelse har Direktoratet for Arbejdstilsynet oplyst, at der ved brug af opløsningsmidler (herunder freoner) til affedtning i industrien er en generel tendens til at gå over til vandbaserede metoder. Som anført i svar på spørgsmål nr. S 521 kræver dette dog tid til omstilling, ligesom der er områder, hvor det ikke kan lade sig gøre.

Elektronikcentralen har over for Direktoratet oplyst, at visse specielle komponenter ikke tåler fugt. Indgår en sådan komponent, kan printplader ikke tåle anden affedtning end ved f.eks. chlorerede opløsningsmidler. En forkert affedtning kan enten give anledning til en øjeblikkelig fejl eller til, at apparatet senere fungerer upålideligt.

De generelle problemer ved vandbaseret affedtning er, at der anvendes rensmidler, der dels kan forårsage korrosion på materialerne, dels kan give spildevandsproblemer.

Det er altafgørende, at afrensningen er pinligt nøjagtig, ellers indbygges der en mulighed for svigt i apparaterne. Det er derfor,

at der under alle omstændigheder kræves tid til omstillingen.

Som et konkret eksempel kan nævnes en virksomhed, der foretager afrensning med »tri« af mindre emner med 3 mm bundhuller indeholdende olie og spåner. Virksomheden har i flere omgange foretaget forsøg med afrensning af emnerne i forskellige vandige (nogle gange opvarmede) opløsninger af alkaliske rensmidler. Det er ikke lykkedes at få rensset bundhullerne i emnerne tilstrækkelig godt til en efterfølgende fornikling.

Siden efteråret 1986 har Arbejdstilsynet bl.a. koncentreret sig om, hvorvidt det er muligt at fjerne de chlorerede opløsningsmidler, herunder freon, fra arbejdslivet. I en erkendelse af, at der er mange praktiske problemer med hensyn til generelt at erstatte de chlorerede opløsningsmidler/farlige stoffer, har Direktoratet som nævnt i spørgsmål nr. S 521 iværksat en indsamling af erfaringer.

Kredsene har fået pålagt at indberette de konkrete situationer, hvor der er foretaget substitution enten af et stof med et andet eller ved en metodesubstitution, således at denne viden kan blive kanaliseret ud til Arbejdstilsynets kredse som eksempler på konkrete løsninger.

Arbejdstilsynets formål med den ovennævnte indsamling er, at den viden og teknik, der allerede foreligger, synliggøres og udbredes mest muligt. Dette vil medføre, at der sker en yderligere udvikling af metoder til substitution.

En sådan generel information og eksempler på substitution af stoffer og materialer vil give Arbejdstilsynets medarbejdere baggrund for i langt flere tilfælde at kunne give påbud til virksomhederne om at undersøge mulighederne for at anvende andre, mindre farlige stoffer/materialer eller andre metoder.

Idet jeg henviser til det af Direktoratet for Arbejdstilsynet oplyste, herunder til, at indsatsen til fjernelse af opløsningsmidler allerede er højt prioriteret, finder jeg ikke, at der nu er grundlag for at foretage en yderligere ekstra indsats.

Spm. nr. S 598

Til *ministeren for offentlige arbejder* (30/1 87) af:

Jytte Hilden (S):

[Jytte Hilden]

»Vil ministeren bl.a. på baggrund af en notits i Kalundborg Folkeblad oplyse, hvilke nye analyser der ligger til grund for DSBs ændrede prioriteringer vedrørende udsættelse af elektrificeringen af togstrækningen mellem Roskilde og Kalundborg?«

Begrundelse

En fast forbindelse over Storebælt kommer til at berøre mange geografiske områder. En ny infrastruktur vil altid betyde ændringer i trafikmønsteret, i erhvervsudviklingen og i befolkningens servicetilbud. Derfor er det uhyre væsentligt, at der sættes på en langsigtet planlægning, og at alle nye tiltag er i overensstemmelse med de politiske aftaler, som er indgået. Notitser i vestsjællandske lokalaviser (bl.a. Kalundborg Folkeblad den 26. januar 1987) har vakt undren og bekymring. Derfor dette opklarende spørgsmål.

Svar (10/2 87):

Ministeren for offentlige arbejder (Nør Christensen):

Den faste forbindelse over Storebælt vil for DSBs vedkommende delvis blive en tunnel, som ud over de kommende dieseltogsæt, de såkaldte IC/3-tog, udelukkende kan benyttes af elektriske tog.

Af den grund får elektrificeringen af strækningen mellem København og Odense første prioritet. Da det samtidig er langt den mest trafikerede fjerntogstrækning efter åbningen af den faste forbindelse, vil det også være den strækning, hvor elektrificeringens mange fordele, herunder de økonomiske, bliver størst.

DSB vil i løbet af 1987 revurdere behovet for elektrificering af strækningerne ud over Helsingør-København-Odense. Denne revurdering vil også omfatte strækningen Kalundborg-Roskilde.

Men om strækningen har elektrisk drift eller ej, vil ikke få nogen betydning for hverken rejsetider eller betjeningsomfang på strækningen, når DSB forventeligt om et par år går i gang med anskaffelse af togsæt til indsættelse i den sjællandske regionaltrafik. Moderne dieseltogsæt har nøjagtig de samme attraktive egenskaber for kunderne som elektriske togsæt.

Godstogskøreplanerne på strækningen vil heller ikke blive mærkbart anderledes, hvis godstogene fremføres med diesellokomotiver frem for elektriske lokomotiver.

Jeg ser derfor intet grundlag for at antage, at en eventuelt forsinket eller helt opgivet elektrificering på strækningen Kalundborg-Roskilde eller dele af den skulle påvirke erhvervslokaliseringen eller bosættelsesmønsteret.

Spm. nr. S 599

Til *ministeren for offentlige arbejder* (30/1 87) af:

Jytte Hilden (S):

»Vil ministeren oplyse, hvorvidt der er truffet politiske aftaler omkring etableringen af en fast forbindelse over Storebælt, som kan begrunde DSBs nye signaler vedrørende udsættelse af elektrificeringen af togstrækningen mellem Roskilde og Kalundborg?«

Begrundelse

(Enslydende med begrundelsen for spm. nr. S 598).

Svar (10/2 87):

Ministeren for offentlige arbejder (Nør Christensen):

Man kan ikke sige, at der ligger politiske aftaler til grund for DSBs ændrede udbygningsplan for elektrificeringen, men jeg har dog for nylig underrettet såvel finansudvalget som trafikudvalget om baggrunden for de ændrede planer.

Men jeg forudsætter, at DSB fortsat skal disponere de afsatte investeringsmidler til elektrificering, så de giver den størst mulige nytte og den bedst mulige forrentning, og det finder jeg at DSB lever op til med den foretagne korrektion af elektrificeringsplanerne i lyset af den faste forbindelse, som jeg forudsætter at partierne bag den politiske aftale vil vedtage endeligt gennem den nu førstebehandlede anlægslov.

Jeg henviser i øvrigt til den samtidige besvarelse af spørgsmål nr. S 598 stillet af folketingsmedlem Jytte Hilden (S).

Spm. nr. S 600

Til *fiskeriministeren* (30/1 87) af:

[Arne Jensen]

Arne Jensen (S):

»Vil ministeren overveje at indføre begrænsninger for muslingefiskeriet i Limfjorden, eventuelt ved indførelse af fredningszoner for denne type fiskeri?«

Begrundelse

Reduktion af muslingefiskeriet i Vadehavsområdet har medført, at interessen for denne type fiskeri nu koncentrerer sig om andre områder i de indre danske farvande, f.eks. Limfjorden, Vejle Fjord m.v., og dette fiskeri med både, som kan befiske lavvandsområder, forårsager store gener for andre former for fiskeri. Det kan nævnes, at der for Limfjordens vedkommende bl.a. er konstateret skader på ålegræs med den følge, at ålefiskeriet i Limfjorden på længere sigt vil blive yderligere reduceret.

Man skal også være opmærksom på, at et for intensivt fiskeri på muslinger vil have en generel skadelig virkning på vandmiljøet og den økologiske balance.

Svar (6/2 87):

Fiskeriministeren (Gammelgaard):

Jeg kan oplyse, at jeg i øjeblikket arbejder på et nyt regelsæt, der skal fastlægge betingelserne for udøvelse af fiskeri efter blåmusling i alle danske farvande.

Fiskeriministeriets reguleringsudvalg er anmodet om forslag for så vidt angår den fremtidige regulering på dette område. Heri vil også indgå spørgsmålet om indførelse af fredningszoner. Jeg vil orientere Folketingets landbrugs- og Fiskeriudvalg om de nye regler for muslingefiskeriet.

Spm. nr. S 602

Til justitsministeren (30/1 87) af:

Tinning (VS):

»Vil ministeren sikre, at der straks udarbejdes særlige beredskabsplaner for samtlige såkaldte risikovirksomheder, og at disse planer bliver offentligt tilgængelige?«

Begrundelse

I 1985 udarbejdede Miljøministeriet en liste over såkaldte risikovirksomheder, der anvender eller opmagasinerer bestemte farli-

ge stoffer. På listen figurerer kemiske virksomheder, farve- og lakfabrikker, træimprægneringsfirmaer, olieraffinaderier, gaslagre m.v.

Listen omfatter i alt 66 virksomheder, og en eventuel ulykke på en af disse virksomheder kan få specielt katastrofale konsekvenser, ikke mindst for de omkringboende.

Derfor må der selvfølgelig udarbejdes særlige beredskabsplaner for, hvad der skal ske i tilfælde af sådanne ulykker. Dette er da også direkte nævnt i et EF-direktiv fra 1982.

I dag oplyser dagbladet Information imidlertid, at der kun er udarbejdet særlige beredskabsplaner for 25 af disse 66 virksomheder, og at endnu tre er på vej.

Men der mangler altså stadig 38.

Det må der naturligvis rettes op på med det samme. Lige så indlysende er det, at de udarbejdede planer bør være offentligt tilgængelige.

Svar (9/2 87):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Det kan oplyses, at det efter retsplejeloven påhviler den enkelte politimester inden for sin kreds at drage omsorg for, at der udarbejdes de fornødne beredskabsplaner med henblik på at imødegå uheld i forbindelse med katastrofer og lignende. I den forbindelse skal der naturligvis tages særligt hensyn til virksomheder, som kan udgøre særlige risici for skader.

Jeg går ud fra, at politimestrene i forbindelse med den løbende beredskabsplanlægning er opmærksomme på de virksomheder, som der henvises til i begrundelsen for spørgsmålet. Det er således politimestrenes opgave at forsikre sig om, at de gældende beredskabsplaner er tilstrækkelige og – hvis dette ikke er tilfældet – at foretage de fornødne ændringer. Justitsministeriet vil i øvrigt tage spørgsmålet op over for Politimesterforeningen i forbindelse med et møde mellem ministeriet og foreningens bestyrelse den 6. februar 1987.

Spørgsmålet om, hvorvidt politiets beredskabsplaner er offentligt tilgængelige, vil skulle afgøres efter reglerne i den nye offentlighedslov (lov nr. 572 af 19. december 1985) og afhænger således af en konkret vurdering af indholdet i de enkelte beredskabsplaner. Der henvises herved til min besvarelse af 20.

[Justitsministeren]

november 1986 af spørgsmål nr. 51 fra Folketingets retsudvalg.

Spm. nr. S 605

Til *socialministeren* (30/1 87) af:

Agerschou (SF):

»Vil ministeren undersøge, hvor mange børn og unge der var anbragt uden for eget hjem pr. 31. december 1985 og pr. 31. december 1986 fordelt på amtskommuner samt Københavns og Frederiksberg Kommuner?«

Begrundelse

En opgørelse fra Sønderjyllands og Ribe Amtskommuner viser, at antallet af børn og unge anbragt uden for eget hjem tilsyneladende stiger voldsomt. I Sønderjylland var der pr. 31. december 1984 536 anbringelser, pr. 31. december 1985 663 og pr. 31. december 1986 851 anbringelser. I Ribe Amt var der pr. 31. december 1984 551 anbringelser, pr. 31. december 1985 594 og pr. 31. december 1986 678. På den baggrund bedes ministeren undersøge antallet af anbringelser i alle landets amtskommuner samt Københavns og Frederiksberg Kommuner.

Svar (11/2 87):

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

De ønskede oplysninger foreligger ikke endeligt opgjort på nuværende tidspunkt.

Danmarks Statistik forventer imidlertid, at de amtskommunefordelte tal for 31. december 1985 vil foreligge i uge 7 1987.

Socialministeriet kan endvidere oplyse, at kommunerne har frist til den 15. februar 1987 til at aflevere opgørelser vedrørende antallet af børn og unge, der var anbragt uden for eget hjem pr. 31. december 1986.

Disse kommunebaserede indberetninger bliver efterfølgende gennemgået og fejlsøgt af Danmarks Statistik.

Socialministeriet følger udviklingen med interesse. Således vil man støtte Socialforskningsinstituttets undersøgelse af børns og unges anbringelse uden for eget hjem.

Desuden arbejder Socialministeriet på at afdække visse hovedtræk af udviklingen i samarbejde med bl.a. de kommunale organisationer gennem en spørgeskemaundersøgelse.

Spm. nr. S 606

Til *udenrigsministeren* (30/1 87) af:

Albrechtsen (VS):

»Kan ministeren bekræfte, at den tyrkiske regering har taget forbehold over for Den Europæiske Menneskerettighedskonventions individuelle klageadgang, efter at samme regering for nylig har tiltrådt konventionen?«

Begrundelse

Ifølge en artikel i Land og Folk den 30. januar 1987 skulle den tyrkiske regering have taget forbehold over for Menneskerettighedskonventionens artikel 8, 9, 10 og 11, som omhandler respekten for privat- og familieliv, tanke- og religionsfrihed, ytringsfrihed og organisationsfrihed.

Ifølge avisens referat vil den tyrkiske regering kun give Den Europæiske Menneskerettighedskommission kompetence til at behandle klager fra tyrkiske borgere, hvis den tager hensyn til den tyrkiske forfatnings opfattelse af begrebet »et demokratisk samfund«.

Svar (10/12 87):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Tyrkiet ratificerede Den Europæiske Menneskerettighedskonvention den 18. maj 1954, og det er Tyrkiets forpligtelser i henhold til denne konvention, der har dannet grundlag for klagesagen, som Danmark har gennemført sammen med fire andre lande.

Det er korrekt, at den tyrkiske regering først den 28. januar i år har deponeret en erklæring i Europarådets generalsekretariat, hvorved den tyrkiske regering for en periode af 3 år anerkender Den Europæiske Menneskerettighedskommissions kompetence til at modtage andragender fra personer, ikkegovernementale organisationer og grupper af enkeltpersoner, der hævder at være blevet krænket i de rettigheder, som anerkendes i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Tyrkiet blev dermed det 19. af Europarådets 21 medlemslande, der anerkender den individuelle klageadgang.

Erklæringen er ledsaget af en række forbehold, som begrænser rækkevidden af anerkendelsen af den individuelle klageadgang. Forbeholdene går ud på, at kommissionens

[Udenrigsministeren]

kompetence til at behandle individuelle klager skal være begrænset som følger:

1. Klageadgangen er geografisk begrænset til selve Tyrkiet.

2. De omstændigheder og betingelser, under hvilke den tyrkiske regering i medfør af konventionens art. 15 (om offentlig faretilstand) har fraveget sine forpligtelser i henhold til konventionen, skal fortolkes i lyset af den tyrkiske forfatnings art. 119-122 om nødretstilstand og militær undtagelsestilstand.

3. Kompetencen skal ikke omfatte det militære personels juridiske status og disciplinen i de væbnede styrker.

4. Begrebet »et demokratisk samfund« i konventionens artikler om de centrale frihedsrettigheder skal forstås i overensstemmelse med principperne i den tyrkiske forfatning.

5. Den tyrkiske forfatnings bestemmelser om foreningsfrihed og fagforeningsaktiviteter skal anses for at være i overensstemmelse med konventionens artikler om ytringsfrihed og foreningsfrihed.

Den individuelle klageadgang er i øvrigt begrænset til omstændigheder og forhold, der i tid ligger efter erklæringen om anerkendelse af den individuelle kompetence.

Det må forventes, at den tyrkiske erklæring og de i forbindelse hermed tagne forbehold vil komme til drøftelse i Europarådets Ministerudvalg, bl.a. med henblik på at få afklaret erklæringens rækkevidde i lyset af de fortolkningsspørgsmål, som forbeholdene rejser. Det vil i øvrigt i konkrete klagesager mod Tyrkiet anlagt af enkeltpersoner m.v. være op til Menneskerettighedskommissionen at tage stilling til forbeholdenes betydning for kommissionens kompetence.

Et eksemplar af den tyrkiske erklæring om anerkendelse af den individuelle klageadgang er i øvrigt tilgået Folketingets Bibliotek.

Spm. nr. S 607

Til *boligministeren* (30/1 87) af:

Pelle Voigt (SF):

»Mener ministeren, at forudsætningerne for kvotetildeling af privat andelsboligbyggeri er til stede, hvis det er hensigten, at kun personer over 60 år, som er bosiddende i

byggeriets hjemkommune, kan købe andele?«

Svar (9/2 87):

Boligministeren (Thor Pedersen):

Det er en generel forudsætning for tildeling af tilsagn til opførelse af private andelsboliger, at boligerne ikke forbeholdes bestemte befolkningsgrupper.

Er der i en kommune flere ansøgninger, lægger Boligstyrelsen kommunalbestyrelsens prioritering af ansøgninger til grund, idet kommunens kendskab til de lokale forhold tillægges afgørende betydning. Kommunen har i forbindelse med behandlingen af ansøgningerne mulighed for at opstille sagligt relevante vilkår. Det er bl.a. almindeligt, at en kommune forudsætter, at 75 pct. af boligerne er solgt til andelshavere, førend der gives endeligt tilsagn. Vilkår om, at de kommende andelshavere skal være fyldt 60 år eller være bosiddende i kommunen, vil ikke være sagligt relevante vilkår. Sådanne vilkår vil derfor ikke kunne opstilles som betingelse for at opnå offentlig støtte.

Når andelsboligforeningen er stiftet med kommende andelshavere, der skal flytte ind i foreningens boliger, er andelsboliglovens § 2, stk. 4 og 5, til hinder for, at en kommune kan kræve indflydelse på foreningens forhold. Dette indebærer bl.a., at foreningens generalforsamling med udgangspunkt i de gældende vedtægter suverænt træffer bestemmelserne om, hvem der kan optages som medlem og efter hvilke kriterier. En andelsboligforening kan heller ikke udforme vedtægterne således, at visse befolkningsgrupper afskæres fra optagelse i foreningen.

Spm. nr. S 608

Til *økonomiministeren* (30/1 87) af:

Tove Lindbo Larsen (S):

»Vil økonomiministeren sikre, at Danmarks Statistik vil fortsætte udarbejdelsen af redegørelsen for de offentligt afholdte menighedsrådsvalg?«

Begrundelse

I forbindelse med offentliggørelsen af en redegørelse for menighedsrådsvalget den 6. november 1984 meddelte Danmarks Statistik,

[Tove Lindbo Larsen]

at redegørelsen »er den sidste i rækken på grund af beskæring af budgetrammen«.

Menighedsrådsvalgene er offentlige, demokratiske valg, der i et cirkulære er beskrevet analogt med kommunalvalg. Det forekommer derfor helt urimeligt, at Danmarks Statistik vil opføre med at udarbejde statistik over menighedsrådsvalgene.

Statistikken anvendes i stort omfang, ikke mindst af Landsforeningen af Menighedsrådsmedlemmer, ligesom statistikken er værdifuld for den kirkelige administration centralt som decentralt.

Det vil være interessant at få oplyst, om ministeren er af samme opfattelse som Danmarks Statistik: at det er unødvendigt »at gøre menighedsrådsvalget op«, specielt da det fremgår af menighedsrådenes blad nr. 1, 1987, at Kirkeministeriet ønsker statistikken udarbejdet.

Svar (10/2 87):

Økonomiministeren (Anders Andersen):

I anledning af spørgsmålet har jeg indhentet følgende oplysninger fra Danmarks Statistik:

Danmarks Statistiks budget for 1986 blev reduceret så kraftigt, at institutionen ikke har kunnet undgå at træffe beslutning om væsentlige begrænsninger i statistikproduktionen.

Et af de mulige spareområder var valgopgørelser, herunder også opgørelsen over menighedsrådsvalgene.

Danmarks Statistiks planer om at indstille opgørelsen af de kommende menighedsrådsvalg (efter 1984-valget) blev meddelt Kirkeministeriet i november 1985.

Danmarks Statistiks styrelse traf herefter beslutning om nedlæggelse af statistikken over menighedsrådsvalgene. Beslutningen herom er omtalt i Danmarks Statistiks beretning 1985 og arbejdsplan frem til 1987 såvel som i Statistiske Efterretninger 1986:14, hvor den sidste opgørelse i rækken af menighedsrådsvalg, for 1984, er offentliggjort.

Der er imidlertid nu fra flere sider rejst ønsker om videreførelse af statistikken over menighedsrådsvalgene, og der har samtidig vist sig mulighed for dækning af Danmarks Statistiks udgifter ved opgørelserne.

Danmarks Statistik påregner derfor at være i stand til at videreføre statistikken over

menighedsrådsvalg, og drøftelser med Kirkeministeriet herom vil blive indledt i nær fremtid.

Spm. nr. S 611

Til *socialministeren* (2/2 87) af:

Carsten Andersen (SF):

»Hvad agter ministeren at gøre for at skaffe sig oplysninger om, i hvilken udstrækning kommuner fører tilsyn med børn anbragt uden for hjemmet?«

Begrundelse

Svaret på spørgsmål nr. S 463 afslører, at ministeren overhovedet ikke har føling med, hvordan kommunerne praktiserer bistanndslovens bestemmelser om, at de skal følge de anbragte børns forhold i anbringelsessituationen.

Det er et klart eksempel på, at opfølgningen af det sociale arbejde er underprioriteret i forhold til f.eks. kontrollen med bistanndsudbetalingerne.

Svar (6/2 87):

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

Det tilsyn, der efter bistanndsloven skal føres med et barn, der har døgnophold uden for eget hjem, kan ikke omsættes til en formel, der angiver det korrekte antal tilsyn pr. anbragt barn. Hyppigheden af de tilsynsbesøg, der opfylder lovgivningens intentioner, må naturligvis afhænge af det enkelte barn, dets forhold og problemer, årsagerne til døgnopholdet m.v.

Antallet af aflagte tilsynsbesøg kunne måske nok teknisk indberettes som en talstørrelse, men statistik omkring dette emne vil være uden værdi under hensyn til enkelttilfældenes forskelligartethed.

Idet jeg henviser til mit svar på spørgsmål nr. S 463, kan jeg oplyse, at jeg den 20. januar 1987 har anmodet Socialstyrelsen om at være opmærksom på tilsynsspørgsmålet, herunder om der bør ske en yderligere præcisering af tilsynsforpligtelsen i vejledningen om forvaltning af bistanndslovens bestemmelser om døgnforanstaltninger, som for tiden er under revision i Socialstyrelsen.

Spm. nr. S 618

Til *miljøministeren* (3/2 87) af:

Albrechtsen (VS):

»Kan ministeren oplyse, efter hvilke regler og retningslinier klappinger administreres i danske territorialfarvande og i farvandene uden for territorialfarvandene?«

Begrundelse

Danmark har tilsluttet sig internationale konventioner, der har regler om dumpning af optaget havnesediment m.m.

Der synes dog at være forskellige sæt regler, der regulerer klappinger; f.eks. er der både i Oslokonventionen og i Londonkonventionen vedtaget retningslinier, og disse retningslinier afviger på visse punkter fra hinanden. Tillige har Danmark tilsluttet sig Østersøkonventionen, der også har regler for klappinger. Hertil kommer, at den danske havmiljølov regulerer klappinger.

Ministeren har i sin besvarelse af spørgsmål nr. S 470 oplyst, at ordlyden med hensyn til mængden af forurenende stoffer i klapmateriale er mere lempelige i Østersøkonventionen end i Oslokonventionen og Londonkonventionen.

På baggrund af ovenstående synes der at være nogen uklarhed om, hvilke regler m.v. der gælder for danske klappinger såvel i territorialfarvandene som i farvandene uden for disse.

Svar (11/2 87):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for Miljøstyrelsen, som oplyser følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

»Havmiljølovens bestemmelser om klappning (§§ 27–31) er i alle tilfælde grundlaget for Miljøstyrelsens administration af klapsager. Som nævnt i besvarelsen af spørgsmål nr. S 470 er *ordlyden* i Oslo- og Londonkonventionerne tilsyneladende mere restriktiv end *ordlyden* i Østersøkonventionen. Miljøstyrelsen må imidlertid fremhæve, at Østersøområdet på grund af sin sårbare natur er blevet udlagt som »særligt havområde« i en række forbindelser, herunder dumpningsområdet, hvor Østersøkonventionen i modsætning til de to andre nævnte konventioner forbyder dumpning bortset fra klappning. Af bemærkningerne til havmiljølovens § 28

fremgår, at der ikke er de samme betænkeligheder ved klappning som ved dumpning i øvrigt, og da Oslo- og Londonkonventionernes nylig vedtagne retningslinier ikke opstiller definitioner af begrebet sporstoffer i forbindelse med klapsager, vil det være naturligt at fortolke disse konventionsregler i overensstemmelse med reglerne i Østersøkonventionen, i hvis ordvalg der må antages at foreligge en vurdering af, hvad der selv i et sårbart område kan accepteres klappet. Der er derfor efter Miljøstyrelsens opfattelse tale om, at de mest restriktive regler for klappning er opført i Østersøkonventionen, og Miljøstyrelsen benytter derfor disse regler ved sin vurdering af konkrete sager.

Miljøstyrelsen giver som udgangspunkt kun tilladelse til klappning på søterritoriet.«

Spm. nr. S 619

Til *miljøministeren* (3/2 87) af:

Albrechtsen (VS):

»Kan ministeren oplyse, hvor klapmateriale fra Københavns Havn blev anbragt, før man begyndte at dumpe det i Nord- og Mellembassinet, og tillige oplyse, efter hvilken lovgivning og hvilke regler og konventioner denne tidligere anbringelse blev administreret, og hvorledes disse regler m.v. måtte adskille sig fra de regler, der er gældende i dag?«

Begrundelse

Af ministerens besvarelse af spørgsmål nr. S 470 fremgår det, at Miljøstyrelsen standse Københavns Havnevæses klappinger af oprenset slam fra havnen, men gav tilladelse til at lægge klapmateriale i Mellem- og Nordbassinet.

Da det er spørgerens opfattelse, at der fra Københavns Havn er tale om særdeles stærkt forurenede klapmateriale, er spørgeren interesseret i at få klarlagt, hvilken lovgivning m.v. der har tilladt den tidligere anbringelse af sådant materiale, ligesom spørgeren er interesseret i at vide, hvilke konkrete lovbestemmelser der tillader, at der dumpes stærkt forurenede materiale i Københavns Havn i dag.

Svar (11/2 87):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

[Miljøministeren]

Jeg har forelagt spørgsmålet for Miljøstyrelsen, som oplyser følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

»Inden Miljøstyrelsen flyttede klapplassen for Københavns Havn til Frihavnens Mellem- og Nordbassin, blev der klappet på Middelgrunden i fordybninger m.v., som kunne sikre, at sedimentet kunne forblive på klapplassen. Der blev tillige stillet vilkår om en overdækning (kapning) af sedimentet, så heller ikke bølgepåvirkning m.v. kunne frigøre sedimentet. Der er ikke siden havmiljølovens ikrafttræden sket nogen ændring af lovgrundlaget for klapsager.«

Spm. nr. S 620

Til miljøministeren (3/2 87) af:

Albrechtsen (VS):

»Vil ministeren, idet der henvises til ministerens besvarelse af spørgsmål nr. S 470, oplyse, om der er særlige danske forhold, der gør, at Østersøkonventionens bestemmelser om klappning ikke er gennemført for de danske territorialfarvande, og tillige oplyse, om der er andre af Østersøkonventionens bestemmelser end bestemmelserne om klappning, der ikke er opfyldt i dansk territorialfarvand?«

Begrundelse

Af ministerens besvarelse af spørgsmål nr. S 470 synes det at fremgå, at de regler, der er fastsat for klappning i Østersøkonventionen, ikke er gældende i danske territoriale farvande, men ministeren henviser til en formålsparagraf i Østersøkonventionen, efter hvilken man bør indføre de samme regler for territorialfarvande som dem, der er gældende efter Østersøkonventionen.

På den baggrund er det af interesse at få belyst, hvilke særlige hensyn til danske suveræne rettigheder der har betydet, at Østersøkonventionens bestemmelser om klappning ikke er gennemført ved dansk lovgivning eller på anden måde.

Da Østersøkonventionen også regulerer andre forureningskilder end klappninger, f.eks. skibsbaserede udledninger og udledninger fra land, og Østersøen er et stærkt forureningstruet område, er det af interesse at vide, om der måtte være andre bestemmelser i

Østersøkonventionen, som Danmark ikke har gennemført for danske territoriale farvande.

Svar (11/2 87):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for Miljøstyrelsen, som oplyser følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

»Af Østersøkonventionens artikel 4, stk. 3, fremgår, at konventionen ikke finder anvendelse på de kontraherende parters indre territorialfarvand. Samme artikels stk. 4 fastslår de kontraherende parters mere moralske pligt til at gennemføre konventionens formål, som er beskrevet i artikel 3.

Miljøstyrelsen anlægger i sin administration den opfattelse, at de to farvandsområder, som udgør søterritoriet, bør behandles ens. Der gælder således samme regler efter havmiljøloven for hele det danske søterritorium.«

Spm. nr. S 621

Til socialministeren (3/2 87) af:

Leif Hermann (SF):

»Kan ministeren oplyse, hvornår reglerne om det sociale udvalgs forpligtelser i forbindelse med uden- og indenretlig afhøring af børn og unge under 18 år er færdigudarbejdet?«

Begrundelse

Den 23. maj 1986 vedtog Folketinget beslutningsforslag nr. B 92 (1985-86). Forslaget vedtoges med 117 stemmer (alle bortset fra Fremskridtspartiet).

Spørgeren har fuld forståelse for, at regler, der skal forvaltes af kommunernes sociale udvalg, skal udformes med omhu og akkurate, ligesom sådanne regler givetvis skal konfereres med de regler, der gælder for politiets opgaver på dette område. En færdiggørelse, der strækker sig over ¾ år, synes imidlertid at være i overkanten af, hvad Folketinget må kunne forvente med hensyn til reguleringen af dette enkle spørgsmål.

Svar (12/2 87):

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

[Socialministeren]

Det kan oplyses, at den nærmere udformning af de i spørgsmålet omhandlede regler er genstand for drøftelse med Justitsministeriet. Dette sker bl.a. med henblik på at sikre den bedst mulige koordination mellem retningslinierne for de sociale udvalg og Justitsministeriets regler for politiet om afhøring af børn og unge. De afsluttende drøftelser har netop fundet sted, og de nye bestemmelser på området vil derefter kunne udsendes i løbet af meget kort tid.

Spm. nr. S 628

Til *socialministeren* (5/2 87) af:

Lilli Gyldenkilde (SF):

»Vil ministeren skaffe midler til at få produceret en OBS-film, der oplyser ældre, pårørende og plejepersonale om skadelige virkninger ved medicinering samt uværdigheden i at fastholde ældre i medicinforbrug, der ikke er absolut nødvendigt?«

Begrundelse

Socialministeren må ligge inde med viden om et for stort forbrug af medicin blandt vore ældre, da ministeren jo før julen 1986 offentligt udtalte, at det var bedre at give de ældre/gamle en snaps om morgenen og et glas rødvin om aftenen end piller.

Dette synspunkt delte spørgeren, som derfor lige før jul skrev en artikel i Jyllands-Posten om problemet. På baggrund af denne artikel har jeg modtaget utallige breve fra privatpersoner, plejepersonale, pårørende og et par læger om problemstillingen. Da det jo er svært at nå bredt ud med oplysninger, der kunne medføre mindre medicinforbrug, og i øvrigt svært for de ældre/gamle at få råd til en snaps m.m. i stedet, anser jeg det for en idé at forsøge at fokusere lidt på problemerne i OBS-udsendelserne. Desuden synes jeg, at der burde sendes en oversættelse af »Drugs for the Elderly« ud til plejehjem, biblioteker m.m. med henblik på at få medicinforbruget reduceret. Det må samtidig klargøres, at nødvendig medicin selvfølgelig skal gives.

Svar (11/2 87):

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

Jeg vil henvise til mit svar til Folketingets socialudvalg af 7. august 1986 (alm. del bilag 243, spørgsmål 115) og til mit svar af samme dato på spørgsmål nr. S 1283.

Det fremgår bl.a. af disse svar, at det i henhold til Indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 435 af 23. august 1974 om reglement vedrørende sundhedsmæssigt tilsyn med institutioner, klinikker m.v. er embedslægen, der fører tilsyn med alle forhold af sundhedsmæssig interesse i institutioner, der benyttes af ældre.

Det fremgår endvidere af svarene, at Sundhedsstyrelsen på nuværende tidspunkt ikke ligger inde med landsdækkende oplysninger om medicinforbruget i plejehjem.

Jeg vil tilføje, at jeg på baggrund af Lilli Gyldenkildes artikel i Jyllands-Posten den 14. december 1986 netop har rettet henvendelse til indenrigsministeren og anmodet ham om at overveje, om der bør sættes en landsdækkende undersøgelse i gang vedrørende medicinforbruget i plejehjem.

På nuværende tidspunkt har vi efter min mening ikke den fornødne baggrund for at producere oplysende materiale om spørgsmålet.

Supplerende besvarelser af skriftligt besvarede spørgsmål:

Ad spm. nr. S 443 og S 444

Formanden:

Fra indenrigsministeren er modtaget supplerende besvarelser af to af Nørgaard-Sørensen (S) stillede spørgsmål.

Spørgsmålene, der sammen med begrundelserne og de foreløbige svar er optrykt foran, sp. 5737 og 5738, var sålydende:

Til *indenrigsministeren* (23/12 86) af:

Nørgaard-Sørensen (S):

»Finder ministeren det i overensstemmelse med lige konkurrencevilkår for de private skoler, at en kommunalbestyrelse yder driftstilskud i form af bøger til én i kommunen beliggende privat skoles skolebibliotek?«

(Spm. nr. S 443).

Til *indenrigsministeren* (23/12 86) af:

Nørgaard-Sørensen (S):

»Finder ministeren det lovligt, at en kommunalbestyrelse sælger bøger, der igennem en årrække uretmæssigt er leveret til en privat skoles skolebibliotek, til en pris, der ligger betydeligt under vurderingsprisen, til samme private skole?«

(Spm. nr. S 444).

Supplerende besvarelse (11/2 87) af spm. nr. S 443:

Indenrigsministeren (Enggaard):

En kommune kan ikke lovligt uden saglig grund forskelsbehandle forskellige private skoler, der ligger i kommunen. Dette betyder ikke, at en kommune, der i en konkret sag yder et tilskud til en privat skole, uden videre skal yde tilsvarende tilskud til andre private skoler. Spørgsmålet om, hvorvidt en eventuel forskelsbehandling er sagligt begrundet, beror på en konkret vurdering af de foreliggende omstændigheder.

I en i anledning af spørgsmålet indhentet udtalelse af 22. januar 1987 om den konkrete sag, der ligger til grund for det stillede spørgsmål, har Tilsynsrådet for Fyns Amt bemærket, at tilsynsrådet kan henholde sig til sin udtalelse af 8. december 1986 til Nørre-Aaby Kommunalbestyrelse. Af denne udtalelse fremgår intet om, at der i den konkrete sag skulle være tale om usaglig forskelsbehandling.

Supplerende besvarelse (11/2 87) af spm. nr. S 444:

Indenrigsministeren (Enggaard):

Tilsynsrådet for Fyns Amt har i en i anledning af spørgsmålet indhentet udtalelse af 22. januar 1987 om den konkrete sag bemærket, at tilsynsrådet kan henholde sig til sin udtalelse af 8. december 1986 til Nørre-Aaby Kommunalbestyrelse.

Overdragelsen af bogsamlingen til en pris, der ligger under vurderingsprisen, må principielt betragtes som et til differencen svarende tilskud til skolens drift. Lov om statsstøtte til visse private skoler og lov om kommuners og amtskommuners bidrag til statslige og private skoler og kurser udelukker imidlertid ikke, at det offentlige yder tilskud til en privat skole ud over det, den kan gøre krav på i henhold til støtteleven.

Idet Undervisningsministeriet i øvrigt ikke har haft bemærkninger til den konkrete sag, har jeg på denne baggrund ikke bemærkninger til, at tilsynsrådet ikke har fundet tilstrækkeligt grundlag for at gribe ind.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Forespørgsel nr. F 19:*Forespørgsel til miljøministeren:*

»Hvilke oplysninger kan ministeren give om virkningerne af de af ministeren udarbejdede regler vedrørende stop for ulovlige udledninger af forurenende stoffer fra rensningsanlæg, industri og landbrug og om virkningerne af den plan, som inden 1. februar 1987 udarbejdes om begrænsninger i næringsaltudledningerne?«

Af Leif Hermann (SF) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 20/1 87. Fremme af forespørgslen vedtaget 23/1 87).

*Begrundelse***Leif Hermann (SF):**

I 1983 fremsatte Socialistisk Folkeparti et beslutningsforslag om begrænsning af næringsaltudledningerne til vore vandområder. Forslaget blev genfremsat i 1984. I august 1984 kom NPO-redegørelsen. Så kom ministerens NPO-handlingsplan. Den blev til et beslutningsforslag, der endte med NPO-forliget i maj 1985, der fremstod efter svære fødselsveer.

Alle de foranstaltninger, vi dengang vedtog, skulle finansieres, og så fik vi debatten endnu en gang, i november 1985, da forslaget om finansiering af NPO-foranstaltningerne kom: landbrugsmiljøstøtteleven. Det trak som bekendt ud, og med udgangen af folketingsåret 1985-86 stod finansieringsspørgsmålet endnu åbent.

I dag er det løst. Vi har en landbrugsmiljøstøtteleven, men diskussionen om landbrugets bidrag til vore miljøproblemer fortsætter med uformindsket styrke. Vi sidder med tusinder af sider rapportmateriale, hemmeligt eller ikkehemmeligt, der klart sandsynliggør, hvorfra skaderne stammer, og hvor slemt det i grunden står til med vores vandmiljø. Vores beslutningsgrundlag er til stede. Krav om flere oplysninger kan måske forbedre beslut-